

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**FARKLI VOLEYBOL LİGLERİNDEKİ TAKIMLARDA GÖREV
ALAN VOLEYBOL ANTRENÖRLERİNİN SOSYO-EKONOMİK
FAKTÖRLER VE İYİLİK HALİ YÖNÜNDEN
KARŞILAŞTIRILMASI**

ARDA YOLAÇ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI

DANIŞMAN
Dr.Öğr.Üyesi SERAP MUNGAN AY

2020 - İSTANBUL

TEZ ONAY FORMU

Kurum : Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Program türü : Yüksek Lisans

Anabilim Dalı : Beden Eğitimi ve Spor

Tez Sahibi : Arda YOLAÇ

Sınav Tarihi ve Saati : 23.01.2020 11:00

Tez Başlığı : Farklı Voleybol Liglerindeki Takımlarda Görev Alan Voleybol Antrenörlerinin Sosyo-Ekonomik Faktörler Ve İyilik Hali Yönünden Karşılaştırılması

Bu çalışma, içerik ve kalite bakımından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Ünvan, Adı-Soyadı (Kurum adı)	İmza
Danışman	Dr. Öğr. Üyesi Serap MÜNGAN AY (Marmara Üniversitesi)	
Üye	Doç. Dr. M.Mehmet YORULMAZLAR (Marmara Üniversitesi)	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi İ.Turgay TURAN (Haliç Üniversitesi)	

ONAY

Bu tez, yukarıda isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından "Marmara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği" nin ilgili maddeleri uyarınca kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun19.02.2020.....tarih ve23.....sayılı kararı ile onaylanmıştır.

F. Arıcıoğlu.

Prof. Dr. Feyza ARICIOĞLU
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, çalışmanın tasarlanmasından yazımına kadar bütün basamaklarda etik çerçevede davrandığımı, bu tezde bulunan bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bilgilerin tamamına kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesinde belirttiğimi, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

Arda YOLAÇ

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın gerçekleőtirilmesinde, değerli bilgilerini büyük bir özveriyle benimle paylaőan saygıdeğer danışman hocam Sayın Dr.Őęr.Üyesi Serap MUNGAN AY'a,ayrıca Yüksek lisans eğitimimde çok Őey ęrendięim Sayın Prof. Dr. Turgay BİÇER ve Doç. Dr. Mehmet M. YORULMAZLAR hocalarıma,bugünlere gelmemi sağlayan aileme, Lisans eğitimimde bana çok Őey katan Haliç Üniwersitesi Beden Eğitimi Ve Spor Yüksek okulundaki hocalarım Sayın Doc. Dr İlhan ODABAŞ, Sayın Dr.Őęr.Üyesi Mustafa ASLAN , Sayın Dr.Őęr.Üyesi Turgay TURAN ve Sayın Dr.Őęr.Üyesi Nalan SUNA'ya sonsuz teŐekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	vi
TABLolar LİSTESİ	vii
EKLER LİSTESİ	x
ÖZET	1
ABSTRACT	2
1. GİRİŞ ve AMAÇ	3
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Voleybol	5
2.1.1. Voleybol'un Tanımı	5
2.1.2. Voleybol'un Tarihçesi	6
2.1.3. Dünya'da Voleybolun Gelişimi	7
2.1.4. Türkiye'de Voleybolun Gelişimi	8
2.1.5. Türkiye'de Voleybol Ligleri.....	10
2.2. Antrenör.....	13
2.2.1. Antrenörün Tanımı.....	13
2.2.2. Türkiye'de Antrenörlerin Sınıflandırılması	14
2.2.3. Antrenörlerin Özellikleri	15
2.3. Sosyo-Ekonomik Yapı ve İyilik Hali	17
2.3.1. Sosyo-Ekonomik Yapı	17
2.3.2. İyilik Halinin Tanımı.....	19
2.3.3. İyilik Hali Boyutları	21
2.3.3.1. Duygusal İyilik Hali	21
2.3.3.2. Zihinsel İyilik Hali	22
2.3.3.3. Fiziksel İyilik Hali.....	22
2.3.3.4. Sosyal İyilik Hali.....	23
2.3.3.5. Psikolojik İyilik Hali	23
3 GEREÇ ve YÖNTEM	25
3.1 Araştırmanın Modeli	25
3.2 Araştırmanın Evreni ve Örnekleme	25
3.3 Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları.....	25
3.4 Araştırmanın Hipotezleri	26
3.5 Verilerin Toplanma Süreci.....	30

3.5.1 Sosyo-Ekonomik ve Eğitim Düzeylerinin Araştırılması	30
3.5.2. İyilik Hali Kendini Algı Ölçeği	30
3.6 Verilerin Değerlendirilme Süreci	30
4 BULGULAR.....	32
5 TARTIŞMA.....	67
6 SONUÇ ve ÖNERİLER.....	69
6.1 Sonuç	69
6.2 Öneriler	70
KAYNAKLAR.....	72
EKLER	77
ÖZGEÇMİŞ.....	88

KISALTMALAR

Y.M.C.A. : Genç Hristiyan Erkekler Birliği

FİVB : Uluslararası Voleybol Federasyonu

WHO : Dünya Sağlık Örgütü

SSCB : Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği

SPSS : İstatistik Programı (Statistical Package for the Social Sciences)

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Gelir Durumuna Göre Ki-Kare Testi Sonuçları.....	32
Tablo 2. Öğrenim Durumuna Göre Ki-Kare Testi Sonuçları.....	33
Tablo 3. Yaşa Göre Ki-Kare Testi Sonuçları	34
Tablo 4. Yabancı Dil Seviyelerine Göre Ki-Kare Testi Sonuçları	35
Tablo 5. Antrenörlerin Duygusal İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları.....	35
Tablo 6. Antrenörlerin Zihinsel İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları.....	36
Tablo 7. Antrenörlerin Fiziksel İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları.....	37
Tablo 8. Antrenörlerin Sosyal İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları.....	37
Tablo 9. Antrenörlerin Psikolojik İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları.....	38
Tablo 10. Antrenörlerin Duygusal İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	38
Tablo 11. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri	39
Tablo 12. Duygusal İyilik Puanlarının Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	39
Tablo 13. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri	40
Tablo 14. Duygusal İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	41
Tablo 15. Antrenörlerin Duygusal İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları	41
Tablo 16. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri.....	42
Tablo 17. Duygusal İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	42
Tablo 18. Antrenörlerin Zihinsel İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	43
Tablo 19. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri	44
Tablo 20. Zihinsel İyilik Puanlarının Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	44
Tablo 21. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri.....	45
Tablo 22. Zihinsel İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	45
Tablo 23. Antrenörlerin Zihinsel İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları	46
Tablo 24. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri.....	47

Tablo 25. Zihinsel İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	47
Tablo 26. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri	48
Tablo 27. Zihinsel İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	48
Tablo 28. Antrenörlerin Fiziksel İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	49
Tablo 29. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri	50
Tablo 30. Fiziksel İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	50
Tablo 31. Antrenörlerin Fiziksel İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları	51
Tablo 32. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri	52
Tablo 33. Fiziksel İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	52
Tablo 34. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri	53
Tablo 35. Fiziksel İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	53
Tablo 36. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri	54
Tablo 37. Fiziksel İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	54
Tablo 38. Antrenörlerin Sosyal İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	55
Tablo 39. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri	56
Tablo 40. Fiziksel İyilik Puanlarının Yaş Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	56
Tablo 41. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri	57
Tablo 42. Sosyal İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	57
Tablo 43. Antrenörlerin Sosyal İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları	58
Tablo 44. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri	59
Tablo 45. Sosyal İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	59
Tablo 46. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri	60
Tablo 47. Sosyal İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	60
Tablo 48. Antrenörlerin Psikolojik İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları	61
Tablo 49. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri	61

Tablo 50. Psikolojik İyilik Puanlarının Yaş Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	62
Tablo 51. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri	62
Tablo 52. Psikolojik İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	63
Tablo 53. Antrenörlerin Psikolojik İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları	63
Tablo 54. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri	64
Tablo 55. Psikolojik İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	64
Tablo 56. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri	65
Tablo 57. Psikolojik İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	65

EKLER LİSTESİ

Ek 1 : Kişisel Bilgi Formu	77
Ek 2 : Karar Verme Ölçeği	82
Ek 3 : Etik Kurul Onay Yazısı.....	83
Ek 4: Anket İzin Yazısı	84
Ek 5: Ölçek İzin Yazısı.....	85
Ek 6: TVF Antrenör Sayıları ilgili Yazışma	86
Ek 7: Makale (Yayın: ERİSS).....	87

FARKLI VOLEYBOL LİGLERİNDEKİ TAKIMLARDA GÖREV ALAN VOLEYBOL ANTRENÖRLERİNİN SOSYO-EKONOMİK FAKTÖRLER VE İYİLİK HALİ YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIRILMASI

Öğrencinin Adı: Arda YOLAÇ

Danışmanı: Dr.Öğr.Üyesi Serap MUNGAN AY

Ana Bilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

ÖZET

Amaç: Bu tez çalışmasının amacı, Türkiye’de farklı kategori ve liglerde çalışan voleybol antrenörleri arasındaki sosyo – ekonomik ve iyilik hali yönünden benzerlikler ve farklılıklar incelenmiştir. Bu bağlamda Türkiye’deki voleybol antrenörlerinin farklı değişkenlere göre karşılaştırılması ve bulguların mesleki eğitimlerine rehber olması amaçlanmıştır. Ayrıca tez sonuçlarıyla bu konuda daha sonra yapılacak araştırmalar için bir kaynak oluşturulması hedeflenmiştir.

Gereç ve Yöntem: Birinci aşamada, tezin kavramsal çerçevesi ortaya konup, tezin literatür taraması yapılmıştır. İkinci aşamada, veri toplama aracı olarak ölçek ve anket tekniği uygulanmıştır. Çalışmamızda antrenörlere göre geliştirilen “Kişisel Bilgi ve Görüş Formu” ve Gönülaçar (2010)’un “T.V.F. Antrenör Kurslarından Mezun Olan Voleybol Antrenörleri İle M.E. B. Voleybol Etkinlikleri İçerisinde Yer Alan Beden Eğitimi Öğretmenleri Arasındaki Bazı Sosyo-Ekonomik Ve Eğitim Düzeylerinin Karşılaştırılması " başlıklı Yüksek Lisans tezi çalışmasında oluşturdukları Voleybol Antrenörlerinin Sosyo-Ekonomik ve Eğitim Düzeyleri anketi (Ek 1) ve Corbin ve arkadaşları (2005) tarafından hazırlanan ve Odabaş'ın 2017 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yaptığı İyilik Hali Kendini Algılama Ölçeği (Ek 2) uygulanmıştır.Üçüncü aşamada, anket verileri SPSS programında analiz edilmiştir. Dördüncü aşamada ise analizlerin sonuçları tartışılmıştır.

Bulgular ve Sonuç:

Voleybol antrenörlerinin özellikle yaşa bağlı olarak duygusal ve zihinsel iyilik hallerinin değiştiği görülmüştür. 18-30 yaş aralığında yer alan antrenörlerin 41-50 ile 61 yaş ve üzerinde yer alan antrenörlere kıyasla zihinsel ve duygusal açıdan kendilerini daha kötü hissetmektedirler.

Anahtar Sözcükler: Voleybol, Antrenör, Sosyo-Ekonomik, İyilik Hali, Spor

COMPARISON OF VOLLEYBALL COACHES IN SOCIAL-ECONOMIC FACTORS AND WELL-BEING IN THE TEAM IN DIFFERENT VOLLEYBALL LEAGUE

Name: Arda YOLAÇ

Advisor: Assist. Assoc. Dr. Serap MUNGAN AY

Master of Science: Physical Education and Sports

ABSTRACT

Objective: As the purpose of this study, the socio-economic well being of the coaches who are working in different volleyball leagues in Turkey had been investigated and the similarities have been understood.

In this context, the goal had been defined as finding the similarities and differences for guiding to vocational training. In addition, with the results of the thesis, it had been aimed to create a resource for future research on this subject.

Materials and Methods:

In the first stage, the conceptual framework of the thesis had been revealed and the literature review of the thesis had been made.

In the second part, Personal Information and Opinion Form had been used which has been developed by Personal Information and Opinion Form (Appendix-1) in thesis named as "T.V.F. Volleyball Coaches with M.E. B. Comparison of Some Socio-Economic and Educational Levels Among Physical Education Teachers in Volleyball Activities " and The Wellness Self-Perception Scale (Appendix 2), which was prepared by Corbin et al have been used in the questionnaire. In the third stage, survey data had been analyzed in SPSS program. In the fourth stage, the results of the analyzes have been discussed.

Findings and Results:

It was observed that the emotional and mental well-being of the volleyball coaches changed especially depending on the age. The trainees in the 18-30 age range feel more mentally and emotionally worse than the coaches aged 41-50 to 61 years and over.

Key Words: Volleyball, Coach, Socio-Economic, Wellness, Sports

1. GİRİŞ ve AMAÇ

Spor çok uzun yıllar önce M.Ö 200lü yıllarda insanların hayatına girmiş olan insanların arasında rekabet olmasını sağlayan belli kurallar çerçevesinde ve belli teknikler uyguluyarak, eğlenmek ve yarışmak amacı da bulunan beden hareketlerinin tümünün ortak adıdır.Özellikle sporun rekabet sağlamasının yanı sıra din,dil,ırk gibi sınırların ortadan kalkarak yapılması sporun evrenselliğini ve birleştiriciliğini ve kapsayıcılığını göstermektedir.

Voleybol ise küresel alanda bir çok ülkede oynanan ve izlenen bir spor dalı olup birebir temasın olmadığı bundan ötürü seyir zevki yüksek olan bir spor branşdır. Bu spor dalına dünya çapında gösterilen ilgi sürekli olarak artma eğilimindedir. Voleybolun böyle büyük kitlelere hitap etmesi ve popülerliğinin artması alanda bir çok antrenörün ve spor elemanın istihdam edilmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Diğer alanlarda olduğu gibi, voleybolda da çalışanların iş doyumlarının sağlanması ve bu kimselerin ihtiyaçlarının karşılanması, daha iyi takımların kurulabilmesi, rekabetin tırmanması ve daha fazla kişinin spor yapmaya teşvik edilmesi anlamını taşımaktadır.

Tahmin edileceği üzere bir toplumda insanların sahip oldukları sosyo ekonomik imkanlara göre yaşam standartları, sosyal hayatları ve sosyal statüleri belirlenmektedir.Sosyo ekonomik yönden topluma nazaran daha güçlü insanların diğer insanlara oranla daha yaşam kalitesi ve ihtiyaçların karşılanması gibi unsurlar bakımından farklı bir yaşam sürdürdüğünü söylemek mümkündür. Bu fark gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde daha bariz bir şekilde ortaya çıkmaktadır ve Türkiye de bu farkın hissedilir olduğu ülkelere biridir. Dolayısıyla sosyo-ekonomik açıdan gelişmiş ve rahat olan bir voleybol antrenörünün bedensel, ruhsal ve sosyal açıdan kendisini iyi hissetmesi söz konusudur. Buna iyilik hali adı verilmektedir. İyilik hali, kişinin sosyal, ruhsal ve fiziksel sağlığına da olumlu yansıtacak ve kişi yaptığı işte o kadar verimli olabilecektir.

Bu çalışmada, voleybol antrenörlerinin yaş, cinsiyet, medeni hal, eğitim durumu, yaşadığı yer,kademesi,çalıştığı kategori, kültür-sanat gibi sosyal tercihleri, yabancı dil seviyesi, antrenörlük yılı, voleybol oynama durumları, gelir düzeyler, ve

iyilik hali durumları gibi özelliklerinin, sosyo ekonomik iyilik hali üzerinde etkili olup olmadığı incelenmiştir.

Konuya ilişkin alan yazın taramasının yapılmasının yanı sıra, anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anket uygulaması, 2018-2019 voleybol sezonu içinde yer alan Şubat- Haziran 2019 tarihleri arasında olasılıksız örnekleme türlerinden kolayda örnekleme örnekleme yoluyla seçilen Türkiye Voleybol Federasyonu Antrenör Belgesine sahip çeşitli kategorilerden 200 antrenör ile yapılmıştır. Antrenörlere birinci bölümde Gönülaçar tarafından 2010 yılında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sosyo-Ekonomik ve Eğitim Düzeylerinin araştırılması amacıyla geliştirilen anket formu uygulanmıştır. İkinci bölümde ise Corbin tarafından geliştirilmiş, Türkiye'deki geçerlilik ve güvenirlik çalışması da Odabaş tarafından yapılmış olan İyilik Hali Kendini Algılama Ölçeği uygulanmıştır

Uygulanan bu ölçekler aracılığıyla elde edilen veriler; yaş, cinsiyet ve medeni hal gibi demografik bileşenler doğrultusunda antrenörlerin gelir, yabancı dil ve kitap okuma gibi sosyal ve ekonomik faktör ve iyilik hali tercihleri ortaya çıkıp karşılaştırması SPSS programı ile analiz edilmiştir.

Çalışma sonucunda, voleybol antrenörlerinin çalıştıkları liglerin yaş ve eğitim düzeyi ile ilgili olduğu fark edilmiştir. Özellikle yüksek eğitim düzeyinde olan ve yaş bakımından diğerlerine oranla daha fazla olan antrenörler, daha yüksek liglerdeki takımları çalıştırmaktadırlar. Elde edilen bir diğer bulgu da antrenörlerin genel olarak gelir düzeylerinin yetersiz olduğu yönündedir. Bu durum onların ihtiyaçlarını karşılamalarında güçlükler yaşamalarına ve sosyal yaşamlarında maddi açıdan daha dikkatli davranmalarına neden olmaktadır. Özellikle ek gelir getiren işlerde çalışmak ya da borç ödemek durumunda kalmak antrenörlerin iyilik hali üzerinde olumsuz etkiye sahiptir. Yine, antrenörlerin içinde buldukları kurumlardaki sorunlarla da sıklıkla karşılaştıkları görülmektedir. Fiziksel durum, cinsiyet ya da medeni hal gibi değişkenlerin antrenörlerin iyilik halini anlamlı düzeyde etkilemediği görülürken yaş faktörünün etkisi olduğu tespit edilmiştir.

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Voleybol

Adından sıklıkla bahsedilen ve her geçen gün daha fazla insanın ilgi duymaya başladığı bir spor dalı olan voleybol, iki takım ile bir saha ortamında oynanmaktadır. Bu sporun yaygınlaşması kuşkusuz ülkemiz sosyal, fiziksel ve psikolojik sağlık durum düzeyini arttıracak bir etkiye sahiptir. Bunun yanı sıra sporun insanlar üzerindeki kültürel paylaşım, sosyalleşme ve eğlenme gibi etkilerinin topluma yansımaları görmek mümkündür. Ayrıca ülkemizi spor alanında rekabet edebilir düzeye taşıma imkanı olan voleybol sayesinde, turizm gibi diğer sektörlerin de güçlenmesi mümkündür. Çalışmanın bu bölümünde, voleybol sporunun ne olduğu, tarih boyunca bu sporun nasıl şekillendiği ve hangi kurallara bağlı kalarak oynandığı araştırılmıştır. Ayrıca, Türkiye sınırları içinde yer alan takımların rekabet ettikleri liglerin hangileri olduğu incelenmiştir.

2.1.1. Voleybol'un Tanımı

Voleybol; belli tekniklerin, belli kurallar çerçevesinde sergilendiği, güç ve zekâ özelliklerinin ön plana çıktığı bir spordur. Voleybol diğer takım sporlarındaki gibi birebir temasın olmadığı ve topun bir hedefe gitmesi dışında topun yere temasını önlemek amacı olan ve topun rakibin sahasında düşmesini sağlama hedefinin olduğu bir takım sporudur.

Dünya Voleybol Federasyonu (FIVB, 2017) voleybolu “arasında file ile ayrılmış iki oyun alanında oynanan bir spor” olarak tanımlamaktadır. 1995 yılında Erhan tarafından yapılan çalışmada ise voleybol, “müsabaka süresi sınırlı olmayan, oyun temposu oldukça yüksek, çabukluk, kuvvet, hareketlilik, esneklik, dayanıklılık ve sıçrama gibi becerilere dayanan dinamik ve fiziksel bir oyun” olarak tanımlanmıştır (Erhan, 1995). Oyunun amacı, topu filenin üzerinden göndererek karşı takımın oyun alanında yere temas etmesini sağlamak ve karşı takımında aynı amaca ulaşmasını önlemektir. Takımların karşı alana gönderirken topa en fazla üç kez vurma hakkı vardır (blok teması dışında). Oyun topun servis atışı ile sokulmasıyla başlar ve servisi atan oyuncu topu oyun alanı çizgilerine basmadan filenin üzerinden karşı

alana göndermektedir. Ralli, topun oyun alanına yere değmesi, oyun alanı dışına gitmesi veya bir takımın hata yapmasına kadar devam etmektedir.

Voleybolda bir ralli kazanan takım bir sayı almaktadır ve buna “Ralli Sayı Sistemi” adı verilmektedir. Servis atışı ile oyun başlatılmaktadır. Servis atan takımın ralliyi kazanması halinde servisi yine aynı sporcu kullanırken, sayıyı ralliye başlarken servis karşılayan takımın kazanması halinde servis kullanma hakkı kazanmaktadır. Bu esnada, oyuncuların saat yönünde pozisyon aldıkları görülmektedir.

2.1.2. Voleybol’un Tarihçesi

Voleybol’un ilk kez 1985’te Amerika Birleşik Devletleri’nin (A.B.D.) Massachusetts eyaletinin Holyoke kentinde “Mintonette” ismiyle, oynandığı bilinmektedir. William G. Morgan isimli Beden Eğitimi Öğretmeni Y.M.C.A. (Genç Hristiyan Erkekler Birliği) adlı bir misyoner teşkilatında insanlara spor yaptırırken sıkıcı aktivitelere ilave olarak eğlence amaçlı ve yarışma karakteri olan bu oyunu şekillendirmiştir (Urartu, 2006). Morgan, meydana getirdiği bu yeni oyunda, tenis filesinin yüksekliğini 1.80– 1.90 cm ye getirerek, iki yanına oyuncuları yerleştirmiş ve raket yerine de oyuncuların ellerini kullanarak oynamalarını istemiştir. Böylece bugün oynanan voleybolun temelleri atılmıştır (Reeser ve Bahr, 2003).

William G. Morgan ile beraber Mintonette’ye meraklı işadamlarından Dr. Frank Wood ve bir itfaiye şefi olan John Lynch tarafından bu oyunun ilk kuralları koyulmuştur. Morgan’ın 1896 yılında Springfield Koleji’nde Mintonette’yi tanıttığı sırada, bu oyunu izleyenlerden Prof. Albert T. Halsted, bu oyuna volley-ball adını önermiştir. Bu sözcük tenise ve futbolda kullanılan, top yere değmeden vurma anlamına geldiğinden, A.B.D. Voleybol Birliği tarafından 1952’de bu iki sözcüğün birleştirilerek “Volleyball” şeklinde yazılmasına karar verilmiştir.

Springfield Koleji’nde yapılan gösteri karşılaşmasından sonra W.G. Morgan’ın geliştirdiği kurallar, Y.M.C.A. dernekleri tarafından A.B.D. ve Kanada’ya yayılırken, misyonerler aracılığıyla da dünyanın başka ülkelerine tanıtılmış ve oyunun yaygınlaşmasına önayak olunmuştur (Morpa, 2005).

2.1.3. Dünya’da Voleybolun Gelişimi

Voleybol, uluslararası arenada ilk defa 1913 yılında Filipinler’de Uzak Doğu Asya Oyunları’nda yer almıştır. Bu tarih voleybolun gelişmesinde önemli bir temel taşı olmuştur. Voleybol oynayanlar ve voleybol severler ilk kez ‘’smaç hareketi’’ ile tanışmışlardır. Voleybolun en gösterişli hareketi olan smaç karşısında güç anlar yaşayan sporcular, vurulan sert smaçları kurtarmakta güçlük yaşamaya başlamışlardır. Buradan hareketle sert hücumları durdurabilmek için, sporcuların ellerini file üzerine yükselterek, topu kendi alanlarına geçmeden karşı alana düşürmeye çalışma olarak tanımlayabileceğimiz ‘’blok hareketi’’ ortaya çıkarılmıştır (Morpa, 2005).

Voleybol oyun kuralları kitap halinde ilk defa 1916 yılında Amerika Birleşik Devletleri’nde (A.B.D.) yayımlanmıştır. İlk resmi voleybol şampiyonaları Amerika ve Kanada’da 1922 yılında yapılmıştır. 1928 yılında ise Amerika Birleşik Devletleri, Voleybol Birliği’nin kurulmasına öncülük etmiştir. 1947 yılında 14 ülke temsilcisi Paris’te FIVB (Uluslararası Voleybol Federasyonu) kurulmuştur.

İlk uluslararası voleybol maçı; 27 Ağustos 1947 yılında Prag’da Çekoslovakya ile Fransa arasında oynanmıştır. İlk Erkekler Avrupa Şampiyonası 24-26 Eylül 1948 tarihinde altı ülkenin katılımıyla Roma’da yapılmış ve şampiyonluğunu Çekoslovakya kazanmıştır.

İlk Erkekler Dünya Şampiyonası 10-18 Eylül 1949 tarihlerinde Çekoslovakya’nın Prag kentinde yapılmıştır. On takımın katılımıyla gerçekleşen turnuvayı SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği) şampiyon olarak tamamlamıştır.

İlk Bayanlar Dünya Voleybol Şampiyonası, erkeklerden üç sene sonra 1952 yılının Ağustos ayında SSCB’de yapılmıştır. Sekiz ülkenin katılımıyla 17-29 Ağustos tarihlerinde düzenlenen turnuva tek grupta oynanmıştır. Moskova’da yapılan maçlar sonunda ilk dünya şampiyonu erkeklerde olduğu gibi yine ev sahibi SSCB’de olmuştur.

Hızla gelişmekte olan voleybolda 1950’li yıllarda birçok kuralda değişiklik yapıldığı görülmektedir. Oyuncu sayısı takımların oyun içinde 6 oyuncuyla mücadele edeceği şekilde düzenlenmiştir. 1957 yılında voleybol sporunun olimpiyat oyunlarında

yer almasına karar verilmiştir. 1960'lı yıllarda ise arka bölgede oynayan oyuncuların blok yapamayacakları kuralı getirilerek, numara baskılı formalar kullanılmaya başlanmıştır. 1964 Tokyo Olimpiyat Oyunları'nda voleybol ilk defa olimpiyat oyunlarına dâhil edilmiştir. Bu olimpiyatlarda erkeklerde S.S.C.B., bayanlarda ise Japonya birinci olmuştur.

FIVB Coach/Antrenör Komisyonu 1969 yılında kurulmuştur. Spor dalının gelişimi bununla sınırlı kalmamıştır. Yine 1970'li yıllardan sonra da takım kadrolarındaki sahaya çıkacak takımların en fazla 12 kişiden oluşturulması kuralı ve blok temasının vuruş olarak sayılmamasına karar verilmiştir. Voleybol oyun kuralları, bugün oynanan son halini 1980–1990'lı yıllarda yapılan birçok yenilikle almıştır (Aydoğan, 2006).

2.1.4. Türkiye'de Voleybolun Gelişimi

Türkiye'de 1920-1925 yılları arasında Y.M.C.A. İstanbul şubesi müdürlüğü yapan Dr. Deavar İstanbul'da ilk voleybol takımını kurmuştur. İşgal yıllarında Erkek Muallim Mektebi'nin o zamanki beden terbiyesi öğretmeni Selim Sırrı Tarcan, Y.M.C.A.'da görüp çok beğendiği bu oyunu hemen benimsemiş ve gerekli ön çalışmaları yaptıktan sonra öğrencilerine oynatmaya başlamıştır. Ülkemizde 1920 ile 1924 yılları arasında Selim Sırrı Tarcan'ın yetiştirdiği öğretmenler, yurdun dört bir yanına dağılarak bu sporu tanıtmaya çalışmış ve okullarda yayılmasına katkı sağlamışlardır (Somalı, 1997).

Kabataş Erkek, Vefa, Pertevniyal, Galatasaray ve Haydarpaşa liselerinde yoğunlaşan çalışmalar, okullar arasındaki turnuvalarla daha da gelişmiştir. Üniversite çağına gelen voleybol oynayan sporcuların üniversitelerde bu sporu yapmaları, üniversite gençleri arasında da voleybolun yayılmasını sağlamıştır. Bugün basketbol Türkiye'de yuvası olarak bilinen o zamanki adıyla Yüksek Mühendis Mektebi (İTÜ), 1924 -1944 yılları arasında adeta voleybolun merkezi haline gelmiştir. Ankara'daki Siyasal Bilgiler Fakültesi (Mülkiye), voleybola öncülük eden diğer okullardan biri olmuştur. 1949'da Türkiye Voleybol Şampiyonası'nın ilki yapılmış ve Altınordu,

Beyoğluspor, Kadıköyspor; Kurtuluş, Moda, Vefa takımlarının katılımıyla oynamıştır (Eralp ve Çotuk, 2005).

Türkiye voleybol şampiyonası organizasyonları 1970 yılına dek sürmüştür. 1970–1971 sezonunda oynanmaya başlayan Türkiye Deplasmanlı Voleybol Ligi şüphesiz Türk voleybolu için yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Türkiye Deplasmanlı Voleybol Ligi'nde ilk şampiyon Galatasaray olmuştur. Türkiye'de voleybol konusunda ilk basılı yayın, Y.M.C.A tarafından 1921 yılında ‘‘Voleybol Nizamnamesi’ adıyla yayınlanan oyun kuralları yönetmeliğidir.

Türkiye 1948'de Uluslararası Voleybol Federasyonu'na (FIVB) üye olmuştur. 1958'de Voleybol-Eltopu Federasyonu diğer federasyonlardan ayrılarak kurulmuştur. İlk federasyon başkanlığına Vahit Çolakoğlu getirilmiştir. Eltopunun o dönemde yaygın bir spor dalı olmadığı göz önünde bulundurulursa, bu ayrılığın voleybol için önemi daha rahat anlaşılacaktır. Voleybol artık üst düzey idarecilerce de önemsenen, atılım yapması beklenen bir spor dalı olmuştur (<http://www.tvf.org.tr/tarihce/>, Erişim tarihi: 25.06.2019).

Yugoslavya ile 1953 yılında oynanan ve 3-0 kaybedilen müsabaka Türk milli takımının ilk uluslararası tecrübesi olarak tarihe geçmiştir. Ardından milli takımımız tarihinde ilk kez 1958'de Avrupa Voleybol Şampiyonası'na katılmıştır. Türk voleybolu 1952–1957 yılları arasında uluslararası müsabakalarda sıkça boy göstermiş ve eksikliklerinin farkına varmıştır. Tarihinde ilk kez Türk Erkek Milli Takımı elemelerden geçerek 1998 yılında Japonya'da Dünya Şampiyonası eleme müsabakalarında oynamıştır (Vurat, 2000).

Türkiye'de 1967'de 35 takımın katılımıyla Avrupa Şampiyonası organize edilerek çağdaş voleybolun ülkemizde tanınması ve yaygınlaşmasına önayak olunmuştur (Tiryaki, 1999). Milli takımlar düzeyinde ilk büyük başarımız 2003 yılında ülkemizde düzenlenen Bayanlar Avrupa Şampiyonasında takımımız turnuvanın en büyük favorilerinden olan ve o dönem Avrupa'da milli takımlar düzeyinde birinci sırada bulunan Rusya'yı 3-0 eleyerek final oynamış ve Polonya'ya mağlup olarak. 2. lik elde etmiştir. Bu dereceden iki sene sonra bu sefer erkek voleybolunda bir ilki gerçekleştiren Üniversite Erkek Milli Takımımız İzmir' de organize edilen 23. Üniversiteler Yaz Oyunları'nda Japonya'yı 2-0 geriye düştüğü maçta 3-2 yenerek 1.'lik kürsüsüne çıkmıştır. Bu yıllardan sonrada voleybol milli takımları elde ettiği

Avrupa ve Dünya dereceleri ile en başarılı takım sporu haline gelmiştir. 2007 yılında Yıldız Kız Milli Takımımız Meksika’da düzenlenen Dünya Şampiyonasında ikincisi olmuştur. 2011 yılında Yıldız Kız Milli Takımımız ev sahibi olarak katıldığı Yıldız Kızlar Dünya Şampiyonasında şampiyonluğu elde etmiştir. Aynı yıl Genç Erkek Milli Takımı da Avrupa Gençlik Oyunları Şampiyonu olmuştur. Kulüplerde kazanılan uluslararası ilk başarımız ise bayanlarda 1999’da Avrupa Kupa Galipleri Kupası’nda Eczacıbaşı Spor Kulübü Bayan Voleybol Takımı tarafından kazanılan şampiyoluktur.

2011 yılında Vakıfbank Güneş Sigorta Türk Telekom Spor Kulübü Bayan Voleybol Takımı da ilk kez Avrupa Şampiyonlar Ligi Şampiyonluk Kupası’nı kazanmıştır. Şimdiki isimi Vakıfbank Spor Kulübü olan takım aynı kupayı 2013, 2017, 2018 yıllarında da müzesine götürmüştür. Vakıfbank voleybolda kulüpler seviyesinde en büyük kupa olan Dünya Kulüpler Şampiyonasında 2013, 2017 ve 2018 yıllarında kazanmıştır. Avrupa’da ilk kupayı ülkemize kazandıran Eczacıbaşı 2015 yılında Avrupa Şampiyonlar Ligi şampiyonu olmuş 2015 ve 2016 yıllarında da Dünya Kulüpler Şampiyonu olmuştur. Avrupada ülkemize şampiyonluk kazandıran bir diğer takım olan Fenerbahçe Spor Kulübü Bayan Voleybol Takımı 2010 yılında Dünya Kulüpler Şampiyonası kupasını, 2012 yılında da Avrupa Şampiyonlar Ligi Şampiyonluk Kupası’nı ülkemize getirmiştir. Kulüplü erkekler voleybolunda ilk başarılarımız ise Arkas Spor Kulübü Erkek Voleybol Takımının 2009 yılında Avrupa Challenge Kupası şampiyonluğudur. Halk Bankası Erkek Voleybol takımı 2012 yılında Cev Kupasını müzesine götürken, 2014 yılında ise Şampiyonlar liginde final oynama başarısı göstermiştir (<http://www.tvf.org.tr/dokumanlar/>, Erişim tarihi: 25.06.2019)

2.1.5. Türkiye’de Voleybol Ligleri

Türkiye’de A takım kategorisinde dört (4) seviye lig bulunmaktadır.

i. Bölgesel Lig:

En alt deplasmanlı lig olan ligde düşme bulunmamakta olup takımlar aynı il ve aynı bölge olmak üzere göre coğrafi konumlarına gruplara ayrılmaktadır. Gruplarını birinci tamamlayan takımların final etabına kaldığı ligde finalde yine

coğrafi konuma göre yakın illerin takımları eşleşmesi sonucu gruplarını ilk sırada tamamlayan takımlar bir üst lig olan 2. Lige yükselmektedir.

ii. 2. Lig:

Coğrafi Konuma göre on ila on iki takım olan 8 grupta çift devreli oynanan grup etabından sonra gruplarında ilk iki sırayı alan takımlar yarı finallere kalmaktadır. Gruplarında son iki sırayı alan takımlar ise bir alt Lig olan bölgesel lige düşmektedirler. Dört takımlı dört grupta tek devre lig usulüne göre oynanan yarı finallerde gruplarında ilk iki sırayı alan takımlar finallere yükselmektedirler. Dört takımlı iki grupta tek devre lig usulüne göre oynanan final maçları sonrası grupta ilk iki sırayı alan takımlar bir sonraki yıl 1.ligde mücadele etme hakkı elde etmektedirler.

iii. 1. Lig:

Ondört takımlı iki grupta çift devreli lig usulüne göre oynanan grup etabı sonunda ligde son dört takım bir alt lig olan 2. Lige düşmektedir. Grupta ilk dört sırayı alan yarı final etabına kalmaktadır. Yarı final etabında aynı grubun 1. Ve 4.sü diğer grubun 2. ve 3.sü ile eşleşmektedir. Tek devre oynanan maçlar sonrası ilk iki sırayı alan takımlar final etabına kalmaktadır. Finale kalan dört takım tek devre lig usulüne göre karşılaşmaktadır. Maçlar sonunda ilk iki sırayı alan takım bir sonraki sezon Efeler/Sultanlar liginde mücadele etme hakkı kazanmaktadır.

iv. Efeler/Sultanlar Ligi:

Türkiye voleybol liglerinin en üstü olan bu ligde on iki takım mücadele etmektedir. Lig etabı sonrası 1-8 arası takımlar play-off , 9-12 arası takımlar play-out oynamaktadırlar.

Play-off birinci turunda 1.-8. , 2.-7. , 3.-6. Ve 4.-5. Takım ile eşleşmektedir. İlk maçlar alt sırada bulunan takımın sahasında oynanmaktadır. İkinci maç üst sırada bitiren takımın sahasında oynanmaktadır ve seri 1-1 olması halinde yarı finale kalacak ekip üst takımın sahasında oynanan son maçta belli olmaktadır. 1.-8. /4.-5. , 2.-7. /3.-6. galipleri yarı final mağlupları da 5.-8. 'lik maçlarını yine ilk turdaki mantıkla oynamaktadırlar.

Yarı Final turunda galip gelen iki takım final maçı oynamaya hak kazanmaktadır. Üç maç kazananın şampiyon olacağı seride ilk maç alt sıra takımının sahasında

oyunmaktadır. Diğer maçlar üst sıra takımının ev sahibi olduğu salonda oynanmakta ve lig şampiyonu belli olmaktadır.

Yarı finalin mağlubu olan iki takım 3.-4. lük maçlarını ve klasman grubundaki sıralama maçları ilk turda uygulanan iki maç kazanan başarılı olduğu sisteme göre oynanmaktadır. Ligden düşecek iki takımın belli olacağı Play-out etabı ise tarafsız bir ilde iki devre lig usulü olarak oynatılmaktadır. Takımlar lig etabında oynadıkları puanları bu etaba taşımaktadırlar. Turnuva sonucunda son iki sırayı alan takımlar 1.Lige düşmektedirler.

Türkiye’de altyapı kategorisinde beş (5) seviye bulunmaktadır:

i. Minikler Kategorisi :

Erkeklerde ve kızlarda 12 yaş ve altı sporcuların yarıştığı kategoride yerel liglerde düzenlenmektedir. Bu alanda Türkiye Şampiyonası yapılmamaktadır.

ii. Midiler Kategorisi:

Erkeklerde 14 yaş altı kızlarda ise 13 yaş altı sporcuların yarıştığı kategoride il şampiyonaları sonrası 32 takımlı Türkiye Şampiyonası düzenlenmektedir.

iii. Küçükler Kategorisi:

Erkeklerde 16 yaş altı kızlarda ise 15 yaş altı sporcuların yarıştığı kategoride il şampiyonaları sonrası 32 takımlı Türkiye Şampiyonası düzenlenmektedir.

iv. Yıldızlar Kategorisi :

Erkeklerde 18 yaş altı kızlarda ise 17 yaş altı sporcuların yarıştığı kategoride il şampiyonaları sonrası 16 takımlı Türkiye Şampiyonası düzenlenmektedir.

v. Gençler Kategorisi:

Erkeklerde 20 yaş altı kızlarda ise 19 yaş altı sporcuların yarıştığı kategoride il şampiyonaları sonrası 16 takımlı Türkiye Şampiyonası düzenlenmektedir (<http://www.tvf.org.tr/liglerin-statu-arsivi/>, Erişim tarihi: 31.05.2019).

2.2. Antrenör

Antrenör kelimesi gündelik yaşamda sıklıkla duyulan ve kullanılan bir kelime olmasına karşın, bu mesleğin görev tanımını ve görev yapma sınırlarını çizmek çok da mümkün olmamaktadır. Bunun en önemli sebebi, kuşkusuz antrenörlerin aslında bir takımda aynı anda pek çok görevinin ve sorumluluğunun olmasıdır. Çoğunlukla antrenörlerin takım çalıştırıcısı olduğu yönünde bilgi olmasına karşın bu kişilerin aynı zamanda birer lider, örnek, gözlemci oldukları unutulmaktadır. Diğer bir deyişle, antrenör takımın hem diğer takımlarla, hem yönetimlerle hem de toplumla temas eden yüzüdür.

2.2.1. Antrenörün Tanımı

Antrenör, Türk Dil Kurumu Türkçe sözlüğünde kısaca “sporcuları yetiştiren kimse” olarak tanımlamıştır. Antrenör kelimesi, kavram olarak, çalıştırıcı, yol gösteren, danışmanlık yapan, anlamlarını içermektedir. Antrenörler, spor alanında görev yapan eğitici ve öğretici kimselerdir. Görev yaptığı branş içerisinde yeterli donanıma ve sertifikaya sahip bireylere antrenör denilmektedir. Antrenörler, gençler veya yetişkinler ile çalışmakta ve onları bireysel ya da takım olarak geliştirmeyi hedeflemektedirler (Azboy ve ark., 2012). Antrenörlük başka bir deyişle, plan dahilinde düzenlenmiş uygulamalar ve sistemli dönütler aracılığı ile sporcu becerilerinin geliştirilip değerlendirildiği ve hedeflenmiş yeterliliğe ulaştırıldığı bir süreçtir.

Antrenörlerden aynı zamanda antrene ettiği sporculara öncü olmak, liderlik etmek, onları motive etmek, ortaya çıkan problemleri çözmek ve bu hususta doğru kararları vermek gibi eylemler de beklenmektedir. Bu nedenle, antrenörlerin ilgili branşa yönelik teknik bilgi ve birikimin yanı sıra psikolojik açıdan da belli bir ölçüde donanımlı olması ve lider olarak benimsenebilmesi önemli bir nokta olarak karşımıza çıkmaktadır (Öztürk ve ark., 2008).

Sevim ve arkadaşları 2001 yılında, antrenör kavramını, “sporcuya antrenmanda ve müsabakada yol gösteren bireyleri ifade etmektedir” şeklinde açıklamışlardır. Yazarlar ayrıca, “ancak içinde bulunulan şartlar doğrultusunda antrenörlerin lider, eğitici, rehber veya koordinatör rollerine de bürünmesi gerekebilir” diye ifade etmişlerdir (Sevim ve ark., 2001). Antrenör kavramı liderlik açısından irdelendiğinde

ise, aynı hedef doğrultusunda emek harcayan topluluğun yöneticisi ve hedefe yönlendiricisi olarak açıklanabilecektir (Öztan, 2018).

2.2.2. Türkiye’de Antrenörlerin Sınıflandırılması

Türkiye’de özerk olan Futbol Federasyonu dışında Voleybol Federasyonu ve diğer tüm federasyonlar antrenörleri beş (5) kademe olmak üzere aşağıdaki şekilde sınıflandırılmaktadırlar. Bunlar;

- i. Birinci Kademe (Yardımcı Antrenör),
- ii. İkinci Kademe (Antrenör),
- iii. Üçüncü Kademe (Kıdemli Antrenör),
- iv. Dördüncü Kademe (Baş Antrenör),
- v. Beşinci Kademe (Teknik Direktör).

i. Birinci Kademe (Yardımcı Antrenör):

Minikler kategorisinde ve voleybol spor okullarında antrenörlük, 3. lig ve deplasmanlı bölgesel ligde yardımcı antrenörlük yapılmasıdır.

ii. İkinci Kademe (Antrenör):

Yıldız ve genç kategorilerinde, bölgesel lig ve 3. ligde antrenörlük, 2. ligde yardımcı antrenörlük yapılmasıdır.

iii. Üçüncü Kademe (Kıdemli Antrenör):

Deplasmanlı gençler ligi ve 2. ligde antrenörlük, 1. lig ve milli takımlarda yardımcı antrenörlüktür.

iv. Dördüncü Kademe (Baş Antrenör):

1. ligde ve milli takımlarda antrenörlük yapmaktadırlar. Eğitimcilerin Eğitimi Programından geçmek şartıyla antrenör yetiştirme kurslarında eğitimcilik yapma hakları vardır.

v. Beşinci Kademe (Teknik Direktör):

1. ligde antrenörlük, milli takımlarda teknik direktörlük yapmaktadırlar. Eğitimcilerin Eğitimi Programından geçmek şartıyla antrenör yetiştirme kurslarında eğitimcilik yapabilmektedirler (Resmi Gazete, 2005; 25763).

2.2.3. Antrenörlerin Özellikleri

Antrenörlerin sahip olması beklenen belli başlı özellikler ve beceriler bulunmaktadır. Teknik anlamda yöntem ve süreçlerin doğru idaresi bunlardan biridir. Bunun haricinde amaçların belirlenmesi ve bütçenin hazırlanması, takım organizasyonunun yapılması, sporcular ile sağlıklı iletişim kurulabilmesi, hataların tespit edilmesi ve giderilmesi, değişim ihtiyacının saptanması ve uygulanması, sporcuların yeterli düzeyde güdülenmesi ve gerek fiziksel gerek zihinsel açıdan yeterli seviyeye ulaştırılması gibi görevler antrenöre düşmekte ve bunların üstesinden gelecek beceriye sahip olması beklenmektedir (Öztañ, 2018). Kaliteli sporcuların yetişmesinde en önemli pay sahibi konumunda bulunan antrenörlerin bunlar haricinde sahip olması gereken özellikleri şu şekilde açıklamak mümkündür.

i. Spor bilgisi:

Bir antrenör, branşında ve genel spor kültürü alanında, sporcularının saygısını ve güvenini kazanacak seviyede bilgi birikimine haiz olmalıdır.

ii. İlgi seviyesi:

Bilhassa takım sporlarında görev yapan antrenörler, sporcuları arasında ayırım yapmaksızın zihinsel ve fiziksel durumları ile alakadar olmalıdır. Onları gözlemlemeli, iş bölümünü belirlemelidirler. Sporcuların fiziksel ya da psikolojik sağlık durumları, sürekli olarak antrenör tarafından analiz edilmelidir.

iii. Ayırt edebilme yetisi:

Antrenör, sporcularının potansiyellerini ve ihtiyaçlarını ayırt edebilmeli ve bu doğrultuda programlar geliştirmelidir. Bu sayede sporculardan en yüksek verimin alınması da mümkün hale gelecektir.

iv. Örnek olma ve olgunluk:

Antrenörler, çalıştıkları takımlar için örnek olan kimselerdir. Bu nedenle antrenör, gerek özel hayatında gerekse spor ortamındaki davranışları ile sporcularına örnek

olmalı ve sporcularının eksiklerini giderme noktasında gerekli hoşgörüyü gösterecek olgunlukta olmalıdır.

v. Sabırlı olmak:

Sportadaki her türlü başarı belli bir çalışmanın ardından elde edilebilecektir. Bu çalışma sürecinde hem oyuncuların hem de yöneticilerin sabırlı olması genellikle güç olmaktadır. Antrenörler, yatıştırıcı ve sabırlı olma özellikleri ile her iki tarafa da örnek teşkil etmektedirler. Hedeflenen gelişimin ve başarıların bir anda gelemeyeceği ihtimalini bilerek sabretmeli ve bu doğrultuda planlamalar yapmalıdırlar.

vi. Otokontrol:

Antrenör, gerek müsabaka esnasında gerekse antrenman sırasında yaşanabilecek olumsuzluklar veya artan stres düzeyi karşısında kendi kontrolünü sağlamalı ve bu kontrol edebilme durumunu sporcuları aracılığı ile takımına yansıtmalıdır.

vii. Organizasyon becerisi:

Hedefler doğrultusunda gerekli ortamın sağlanmasına öncülük etmeli, antrenman ve müsabaka planlamalarını eksiksiz yaparak takımı hedefe yönlendirebilmelidir.

viii. Özenli ve çalışkan olma:

Sporcularının potansiyelinden en üst seviyede faydalanabilmek adına şartlar doğrultusunda en yüksek verimi vermeli, icra ettiği işin herbir detayına ihtimam göstermeli ve gayretli olmalıdır (Başer, 1996).

Etkili liderlik becerilerine sahip antrenörlerin sporcuların fiziksel ve zihinsel performanslarını artırdıkları, bu doğrultuda liderlik becerisi etkileyici düzeyde olan antrenörlerle çalışan takımların istenilen performans düzeyine çıkma ihtimallerinin daha yüksek olduğu söylenebilmektedir (Konter, 2004).

Yönetimin temel fonksiyonları olan planlama, örgütleme, yöneltme, koordine etme ve denetleme kavramları ile antrenörlüğün yakından ilgili olduğu görülmektedir. Öyle ki, Leith (1990); antrenörlüğün yönetim sürecinin içinde yer alan bir meslek

olduğunu ve söz konusu sürecin antrenörler adına planlama, organize etme, liderlik ve kontrol olarak dört ayrı ana başlıktan oluştuğunu belirtmişlerdir. Söz konusu basamaklar aracılığı ile sporcunun performansını artırmak, antrenörün ana hedeflerindedir. Bu noktada da yine antrenörlerin yerine getirmesi gereken belli başlı beceriler gerektiren görevler vardır. Bunları şu şekilde açıklamak mümkündür:

- i. Antrenman ve müsabakada sporcuların muhakkak zorluklarla karşılaşacaklarını ancak bu zorlukların üstesinden gelebileceklerine onları inandırmak.
- ii. Teknik ve taktiksel açıdan sporcularını hazır hale getirecek çalışmalarını uygulayabilmek ve eksiklerini giderebilecek kabiliyete sahip olmak.
- iii. Sporcu-sporcu, sporcu-antrenör ve sporcu-yönetici iletişiminin sağlıklı ve verimli olmasını sağlayacak şartları sağlamak.
- iv. Takımın belirlenmiş kriterler doğrultusunda planlanmış performans seviyesi ile olan yakınlığını denetlemek (Kabadayı, 2010).

2.3. Sosyo-Ekonomik Yapı ve İyilik Hali

‘Sosyo-ekonomik’ kavramı içinde yer alan ‘sosyo’ terimi Türkçe’ ye Fransızca’dan girmiş kimi sözcüklerde bulunan ve yer aldığı sözcüklere toplumla ilgili anlamını veren bir ön ektir (Püsküllüoğlu 1995). Türker, 1977 yılında yaptığı çalışmasında, ‘sosyo’ terimi aynı zamanda, İnsan toplumu, birey-grup etkileşimi ilgili; insanların, toplumun üyeleri olarak refahını ilgilendiren; sosyal ihtiyaç ve problemlere yönelik şekilde tanımlanmaktadır (Türker, 1977). ‘Ekonomik’ terimi ise, ‘insanların yaşayabilmek için üretme ve ürettiklerini bölüşme biçimlerinin ve bu faaliyetlerden doğan ilişkilerin bütünü.’ biçiminde tanımlanmaktadır (Avşar, 2014).

2.3.1. Sosyo-Ekonomik Yapı

Birey, sosyalleşmesi süresince her gün karşılaştığı sayısız olayların, diğer fertlerin, sosyo-ekonomik yapının, fiziksel çevrenin ve daha birçok faktörün etkisinde kalmaktadır (Oka, 1986). Hem kişinin hem de toplumun sürekli olarak gelişim kaydedebilmesi ve bilgi üretebilme imkanına kavuşması için, sürekli olarak sosyal ve ekonomik açıdan beslenmesi gerekmektedir. Sosyo ekonomik gelişim birbirinden ayrı

düşünülmemesi gereken kavramlardır. Bir ülkede fert başına düşen milli gelir ve kalkınma hızı ne kadar yüksek olursa olsun, o ülkede sosyal ve kültürel seviyenin gelişmemiş olması halinde, burada yeterli düzeyde sosyal ilerlemenin olmayacağıın altı çizilmelidir (Fidan, 2002).

Sosyal bakımdan gelişmiş bir ülkede, sosyal dengeler sayesinde orta sınıflaşmanın artması ve sosyal bütünleşme gerçekleşmektedir. Bu esnada sahneye spor çıkmaktadır. İnsanların sosyal teması geçmelerini sağlayan spor, kültürel ve sosyal gelişimin anahtarı konumundadır demek yanıltıcı olmayacaktır. Spor ile sosyal dengenin sağlanması ile gerekli gelişme şartları da sağlanmış olmaktadır.

Spor sosyal bir olgudur. Eğitim gibi sporun da ve sportif aktivitelerde ekonomik kalkınmaya olumlu etki yaptığı düşünülmektedir. Spor eğitimine ayrılan kaynak tahsisinin, insana yapılmış bir yatırım şekli olduğunu söylemek mümkündür (Fidan, 2002). Farklı özgül sınıfsal gereksinmelerin, değerlerin, normların, davranış modellerinin ve olanakların sporda sosyal tabakalaşma ortaya çıkartması söz konusudur. Dolayısıyla spor, farklı toplum üyeleri üzerinde farklı bir çekim gücü uyandırmaktadır. Gelişmiş olan toplumlar sosyo-ekonomik durumları dikkate alınarak sınıflandırılmaktadır (Fidan, 2002). Buradan hareketle, spor bakımından güçlü ve aktif olan toplumların, gelişmiş toplumlar arasına gireceklerini söylemek mümkündür. Toplumların kendilerine özgü yapı ve nitelikleri yanında sosyo-ekonomik ve sosyopsikolojik şartları ile sosyal grupların ilişkileri dahi geleneksel ve modern toplumlarda farklılıklar göstermektedir (Oka, 1986).

Şehirleşme ve sanayileşme sportif faaliyetler üzerinde doğrudan ve dolaylı olarak etkili olmaktadır. Şehirleşme ve sanayileşme ile sportif faaliyetlerin gelişmesi arasında paralellik vardır. Yükselen hayat seviyesi ve ekonomik düzey, daha iyi ulaşım ve haberleşme imkanları ile gelişen teknoloji sayesinde sayıca ve nitelikçe mükemmelleşen araç ve gereçler sporu teşvik etmekte ve yaygınlaştırmaktadırlar.

Gelir seviyesinin yüksek olduğu toplumlarda, birçok boş zaman faaliyeti gibi, spor da daha hızlı bir gelişim içine girmektedir. Günümüzde, sportif faaliyetler her toplumda oldukça sık karşılaşılan aktiviteler arasında yer almaktadırlar. Bununla beraber spor, gelir seviyesinin yüksek olduğu, hem sosyal hem ekonomik bakımdan

gelişmiş ülkelerde geri kalmış ülkelere göre daha yaygındır ve daha ileri bir seviye göstermektedir.

İster amatör ister profesyonel olarak spor yapılınsın, sporla uğraşanlar ortak faaliyetleri dolayısıyla yeknesak bir görünüme sahip değildirlirler. Hele, sanayi toplumlarındaki sosyal gelişme dolayısıyla fertleri ve sosyal grupları, toplumdan ayrı ve farklı düşünmek mümkün değildir (Aydos, 2003)

2.3.2. İyilik Halinin Tanımı

İnsanoğlu varoluşundan bu yana kendini tanımaya ve nasıl daha iyi olabilirim diye kendini geliştirebileceğini yaşamı nasıl daha yaşanabilir olabileceğini araştırmıştır. Pek çok filozof ve bilim insanı bu sorulara tarih boyunca yanıt aramışlardır. İyilik hali kavramıda bu arayışların bir neticesi olarak 1990'lı yıllarda insanın daha iyi ve sağlıklı yaşabilme konusunda modern dünya insanının yaşam biçimini inceleyerek geliştirdiği popüler kavramlarından biri haline gelmiştir. (Duran ve Tezer, 2005).

“Wellness” kelimesi genellikle Türkçe'ye “iyilik hali” diye tercüme edildiğini görmek mümkündür. Memnun tarafından yapılan çalışmada “wellness” kelimesi “esenlik” olarak çevrilmiştir. (Memnun, 2006). Literatürde en yaygın olan tanımlardan birine göre iyilik hali “bireyin sosyal ve doğal çevresi içinde tam ve işlevsel olarak yaşaması için beden, zihin ve ruhun birleştiği en yüksek seviyede sağlık yönelimli bir yaşam biçimi ve iyi olma durumudur” (Myers ve ark., 2000).

Genel iyilik halinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması için günümüzde hem kuramsal hem de uygulamalı olarak ayrıntılı çalışmalar yapılmaktadır. İyilik halini yaygınlaştırma ve hastalıkları önleme için sahada çalışmalar yapılmaktadır (Baltaş, 2000). Modern iyilik hali akımının İyilik haliyle ilgili çalışmalar Halbert Dunn'ın çalışmalarıyla birlikte başlamıştır ve Dunn bu çalışmalarından ötürü modern iyilik halinin “mimar” olarak tanınmaktadır. Dunn (1961), iyilik halini “bireyin kapasitesinin yettiği potansiyeli maksimize etmeye yönelik yöneltilen bütünleştirilmiş bir işlevsellik metodu” olarak tanımlamış ve Dunn (1977), danışmanların, kişilerin yüksek seviye iyilik haline ulaşmalarına yardım etmek için eşsiz bir konumda olduklarını öne sürmüştür (Akt: Hattie ve ark., 2004). Dünya Sağlık Örgütü'nün sağlık

tanımı Dunn'ın (1961; Akt., Steward, 1998) iyilik hali tanımı temel almıştır. Bununla birlikte Dunn, iyilik hali sürecinin sağlıklı olma durumundan farklı olduğunu işaret etmiştir. Dunn (1961) “yüksek düzeyli iyilik hali” adını verdiği kavramın tanımını oluşturmuştur. Bu tanıma göre, kişi için yüksek düzeyli iyilik hali; “bireyin erişebileceği potansiyeli maksimize etmeye yönelik, entegre bir eylem yöntemidir. Bu yöntem bireyin faaliyet gösterdiği çevredeki, dengesini ve anlamlı davranışlarını sürdürmesini gerektirir” (Akt., Steward, 1998: 11).

Dunn (1961), sağlığı “pasif bir homeostasis veya denge durumu” olduğunu söylemiş, iyilik halini ise “kişinin yaşamındaki faaliyetlerini en iyi şekilde gösterme potansiyeline doğru sürekli bir hareket sürecini” ifade eden dinamik bir kavram olarak tanımlamıştır. İyilik halinin farklı boyutları olduğuna inanan Dunn, ancak bu tüm farklı boyutların aynı anda bir araya gelmesiyle tamamlanmış bir iyi oluşun mümkün olabileceğini ileri sürmektedir. Bunlar zihinsel iyilik hali, fiziksel iyilik hali, ve çevresel iyilik halidir (Akt., Lauzon, 2001). Archer, Probert ve Gage (1987) tarafından yapılan iyilik hali tanımı ise İyilik hali, beden, bilinç ve öz birleşiminden meydana gelen maksimum işlevliliği yükseltme yöntemi olarak tanımlanmıştır. (Akt: Doğan, 2004). İyilik hali alanının kuramcılarında ve bu konuda önemli çalışmalar yapan Ardell'in (1984: 5; Akt., Steward, 1998: 11) iyilik hali tanımı ise şu şekildedir: “ İyilik hali, fiziksel, psikolojik/ruhsal sağlığı geliştirmeye yönelik maksatlı ve bilinçli bir yaklaşım tarzıdır.”. Hatfield ve Hatfield (1992), yapmış oldukları tanımla, bütüncül iyilik halini yansıtmaya çalışmışlardır. Yazarlar, kavramı “ İnsanların entelektüel, fiziksel, sosyal, duygusal, mesleki ve ruhsal olmak üzere bütün yönleriyle iyi oluşlarını güçlendirmeyi amaçlayan bilinçli ve maksatlı süreç” olarak iyilik halini tanımlamışlardır.

İyilik halini, bireyin benliğinin ruhsal,duygusal,fiziksel,sosyal, entelektüel ve mesleki boyutları arasındaki denge olarak tarif edilen Pensilvanya Şehir Üniversitesi iyilik halini, insanın çeşitli boyutları arasındaki dengeye vurgu yapılmaktadır. (Kitko, 2001).

İyilik hali kavramı, “sağlık” kavramının tanımını de etkilemiştir. Dünya Sağlık Örgütü iyilik kavramından önce hastalık ve sakatlığın olmaması durumu olarak tanımladığı sağlık kavramını bedensel, ruhsal ve sosyal yönlerde tam bir iyilik hali olarak daha kapsamlı yeni bir tanım geliştirerek tarif etmiştir (Witmer ve Sweeney,

1992). Böylece ruhsal ve sosyal kavramları içerecek şekilde sağlığın kapsamı genişletilmiştir.

Genişletilen bu kavram kapsamında sağlık hizmetlerinin geliştirilmesine ek olarak toplumsal ilişkilerin iyileştirilmesi de oldukça fazla önem arz etmektedir. Bütünsel olarak eksiksiz bir iyilik haline ulaşmak her ne kadar mümkün olmasa da Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımında da belirtildiği üzere bireyin sağlıklı olarak nitelendirilebilmesi için bu iyilik haline olabildiğince ulaşması gerekmektedir. (Kesgin ve Topuzoğlu, 2006). Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımına göre herhangi bir hastalık veya sakatlık durumunun söz konusu olmaması sağlıklı olmak ifadesini açıklamak için yeterli değildir, tam iyilik halinin olması gerekmektedir. Bu durumda çok az kişi sağlıklıdır, çünkü "tam iyilik hali" ihtiyaçlarının tam olarak karşılanması demektir (Top ve ark. 2003).

2.3.3. İyilik Hali Boyutları

Alan yazınında görüldüğü üzere bireyin "iyi" olması çok yönlü olarak iyilik içinde olmasını gerektirmektedir. Bir başka deyişle, iyilik hali karmaşık ve çok yönlü bir kavramdır. Kişi duygusal olarak iyi olmadığı takdirde, fiziksel olarak da iyi hissetmeyecektir. Bunun tersi biçimde fiziksel iyilik, bireyin daha iyi bir duygusal durumda olması anlamına gelecektir. Yine kişinin zihninde yaşadığı problemlerin olması halinde bu durum onun duygusal ve/veya fiziksel olarak iyi hissetmesinin önüne geçecektir. İyilik halinin herhangi bir alanda eksik olması, kişinin çevresi ile ilişkilerini de etkileyecektir. Bununla beraber bireyin içinde bulunduğu toplum içinde kendisini iyi hissetmemesi, iyilik halinin diğer boyutları bakımından da iyi hissetmemesi anlamını taşıyacaktır. Özetle, iyilik hali tüm boyutları ile birlikte ele alınmalıdır ve boyutlar arasında çift yönlü bir etkileşim olduğu unutulmamalıdır.

2.3.3.1. Duygusal İyilik Hali

Duygusal iyilik hali karşımızdaki kişinin ne hissettiğini anlamak ve onun bu duygularıyla ilgilenmeyi içermektedir. Duygusal iyilik hali, kendi hislerimizi yansıtmaya; karşımıza çıkan engellere yönelik duygusal iyilikte ve duygusal dengede olma ile bütünlük kazanmaktadır. (Martin, 2015). Duygusal iyilik halinin tanımına

baktığımızda empati kavramının bu iyilik hali seviyesini oluşturmada önem kazandığı görülecektir.

"Duygusal iyilik hali insanoğluna ait duyguları hissetme ve ortaya koyma becerisidir. Duygusal iyilik halinin temelini özgüven oluşturur. Özgüven bir nevi yordayıcıdır. Bir kişinin kendisine yönelik düşünceleri ile özkimlik oluşur. Bu kimliğe verilen değere özsaygı denir ve bireyin kendisine yönelik değer görme, takdir edilme, onay alma gibi tüm duygu ve düşüncelerini içerir" (Adams ve ark., 1997). Bireyler duygularını birçok sebepten dolayı aynı derecede ifade edememektedirler. Bu durumun oluşmasında bireyin geçmiş yaşantılarının yanında içinde yaşadığı kültürel çevrenin de etkisi söz konusu olmaktadır. Duyguları ifade etmedeki yeterlilik sağlıklı bir birey olmanın parçalarından biridir.

2.3.3.2. Zihinsel İyilik Hali

Hettler (1980) zihinsel iyilik halini, anlam arayışı süreci, var olma amacı ve kişinin evrendeki yeri anlayışı olduğu kadar, düşünce ve hareketlere amaç ve bütünlük veren bir dünya görüşü olarak tarif etmektedir. Zihinsel iyilik hali ayrıca yaşamın derinliği ve genişliğine, bilinmeyenin üstünlüğünü kabul etme ve doğrulamanın yanında evrene minnettarlığı içermektedir. Dahası, zihinsel iyilik hali evrensel bir değerler sistemi arayışına olduğu kadar evren ve başkalarıyla ilişkisel ve içsel uyuma odaklanmaktadır (Roscoe, 2009). Bireyin sahip oldukları adına mutluluk duyması, şükretmesi zihinsel iyilik halinin bir parçasıdır.

2.3.3.3. Fiziksel İyilik Hali

Fiziksel aktivite sağlık gelişiminin temel bileşenidir. Düzenli fiziksel aktivite ile kişi fiziksel gelişimde kardiyovasküler hastalıklar, tansiyon hastalıkları gibi risklerden korunur hale gelmektedir. Bunun yanında kişinin duygusal gelişimine etki eden depresyon faktörüne çok sık rastlanmamakta ve kişi istediği uyku kalitesine ulaşabilmektedir (Brien ve Katzmarzyk, 2006). Ancak fiziksel iyilik hali; sadece fiziki olarak baştan aşağı kişinin durumunu veya fiziki açıdan hastalığın olmamasını içermemektedir. Bunun yanında var olma zindelik seviyesinin yükseltilmesini ve kendine iyi bakmayı da içermektedir. Optimal düzeyde fiziksel iyilik halini

oluşturmada hastalıktan ve sakatlıklardan korunma önemli yer tutmaktadır (Fahey ve ark., 2014). Son yıllarda zihinsel sağlık ile ilgili çalışmaların yoğunlaşmasına rağmen "fiziksel olarak sağlıklılık" iyilik hali ve benzeri yaklaşımların değerlendirmede çok önemli bir boyut olma özelliğini korumaktadır.

"Fiziksel iyilik hali insanın bedeninde herhangi bir rahatsızlığının olmaması anlamına gelmektedir. Sağlıklı bir bedene sahip olmaktır" (Çakıcı, 2010). Fiziksel açıdan sağlıklı olmanın birden çok boyutu vardır. Öncelikli olarak kişinin sağlıklı beslenmesi önemlidir. Bunun yanında uyku düzeni, fiziksel açıdan asgari hareketlilik, sigara, alkol vs gibi kişinin bedenine zararı olan maddelerden kaçınma fiziksel esenliği etkileyen diğer boyutlardır. Fiziksel iyilik hali ayrıca hareket yeterliliğinin sürdürülebilir olmasıdır. Bu konumdaki bir yoksunluk bireyin bedenini etkilemesinin yanında ruhen de bireye zarar vermektedir.

2.3.3.4. Sosyal İyilik Hali

"Sosyal iyilik hali birinin başkaları tarafından destekleyici olarak algılanmasına da ek olarak ailesi, arkadaşları ya da tanıdıklar aracılığıyla birinin sosyal destek algısıdır. Birinin duygusal iyilik hali seviyesine kendi katkısı ve özsaygısıdır" (Milroy ve ark., 2013).

Sosyal iyilik hali özellikle ergenlik döneminde çok önemli hale gelmektedir. Çünkü ergenlik dönemindeki bireyler bu dönem ile birlikte toplumsal kimliklerini kazanma çabasında olmaktadır. Bu çabayı gösterirken ailesinden, arkadaşlarından, öğretmenlerinden alacağı tepkiler kişinin kimlik kazanma sürecini etkileyecektir. Doğal olarak bireyin sosyal iyilik halinin bu dönemde üst seviyelerde olması hayati bir önem taşımaktadır. Ayrıca sosyal iyilik halinin üst seviyelerde olmasına duygusal açıdan kişiyi anlamının da etkisi büyüktür. Kişi bu dönemde duygusal olarak hassasiyet yaşamaktadır ve çevresine "duygularımı anla" mesajını iletmektedir.

2.3.3.5. Psikolojik İyilik Hali

Psikolojik iyilik hali kişinin yaşama nasıl baktığıyla ilgilidir. Kişi olaylar karşısında iyimser bir bakış açısına sahipse bu durumda psikolojik iyilik hali yüksek bir eğilim göstermektedir. Bireyler hayatlarında karşılaştıkları olayları iyiye veya

kötüye yorarak değerlendirme yapmaktadırlar. Bu değerlendirmeler belirli bir zamandan sonra kalıplaşmış yapılar oluşturmakta ve kişi olumluya veya olumsuzla doğru bir yönelim içine girmektedir. Olumsuz yönelim içinde olan bireyler kötümser yapıya sahip olabilmektedirler. Bu da onların ileriki yaşlarında yaşamdan aldıkları zevki de olumsuz yönde etkilemektedir. "İyimserliğin endişe hali ve stres bulguları ile olumsuz; zorluklara göğüs gerebilme, genel iyi oluş, mutluluk gibi özelliklerle ise olumlu ilişim gösterdiği saptanmıştır" (Adams, 1995). İyimser bir bakış açısı olan bireyin kendine olumlu katkısının yanında çevresindeki insanlara da artı yönde etkileri olur. İnsanı sosyal bir varlık olarak kabul ettiğimizde iyimserliğin ne derece önemli olduğu da görülmektedir.

Son yıllarda ortaya konan pozitif psikoloji yaklaşımı iyimserlik ve karşılaşılan olaylara anlam yükleme konusu üzerinde oldukça durmaktadır. Seligman ve Csikszentmihalyi' ya (2000) göre; "İyimser ya da kötümser olma kararı, yetkinlik hissimizi ve cesaretimizi doğrudan etkiler. Sonuçlara dair öngörülerini olumsuz olan insanların, risk alma, işe girişme olasılığı da çok az; oysa iyimser insanların hem işte hem de yaşamda daha gözü pek oldukları bir gerçektir" (Türkçapar, 2007).

3 GEREÇ ve YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, temel hipotezleri, kapsam ve sınırlılıkları, verilerin toplanma ve değerlendirilme süreçleri ile ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Araştırmada İlişkisel Tarama Modeli kullanılmıştır. Öncelikle araştırmanın kavramsal çerçevesi ortaya konmuş ve çalışmanın literatür taraması yapılmıştır. Literatür tarama kısmında konu ile alakalı ülkemizde ve diğer ülkelerde yayımlanmış bilimsel tezlerden, makalelerden, dergilerden, belgelerden ve dokümanlardan yararlanılmıştır.

Karasar (2010) tarama modelini, geçmişte ya da halen var olan bir durumu ortaya çıkarmayı amaçlayan bir çalışma olarak tanımlarken; Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel (2008) ise bir durum ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin veya ilgi, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği çalışmalar olarak tanımlamaktadırlar.

3.2 Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evreni Türkiye’de a takım ve altyapı voleybol liglerinde görev yapan ve Türkiye Voleybol Federasyonuna 2018-2019 sezonu için vize yapılan 815 voleybol antrenöründen oluşmaktadır.

Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde olasılıksız örnekleme türlerinden kolayda örneklem yöntemi kullanılmıştır.

Çalışmanın örneklemini; evreni temsil eden, Türkiye ‘deki 2018-2019 sezonu, vizeli 200 voleybol antrenörü oluşturmaktadır. Bu 200 antrenörün 100’ü a takımda 100 de altyapılarda görev yapmaktadır.

3.3 Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıkları

Çalışma, Türkiye Voleybol Federasyonu antrenör belgesine sahip vizesini yaptırmış faal antrenörleri ile sınırlıdır.

Araştırma, konu ile ilgili ulaşılabilen kaynaklarla ve literatür taraması sonucu elde edilen bilgilerle sınırlıdır.

3.4 Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın temel hipotezleri:

H₁: A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle sosyo-ekonomik özellikleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H₂: A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle demografik özellikleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H₃: A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle sosyal iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

Alt hipotezler voleybol antrenörlerinin sosyo-ekonomik ve iyilik hali özelliklerine göre oluşturulmuştur.

Alt hipotezler

Alt Hipotez 1: A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle sosyo-ekonomik özellikleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H.1.1. Gelir durumuna göre , A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

H.1.2. Öğrenim durumuna göre A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

Alt Hipotez 2: A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle demografik özellikleri arasında anlamlı bir fark vardır.

H.2.1. Yaşa göre A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

H.2.2. Yabancı dil seviyesine göre A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

Alt Hipotez 3: A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

H.3.1. A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle duygusal iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

H.3.2. A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle zihinsel iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

H.3.3. A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle fiziksel iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

H.3.4. A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle sosyal iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

H.3.5. A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle psikolojik iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

H.3.6. Antrenörlerin duygusal iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.7. Antrenörlerin duygusal iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.8. Antrenörlerin duygusal iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.9. Antrenörlerin duygusal iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.10. Antrenörlerin duygusal iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.11. Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.12. Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.13. Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.14. Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.15. Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.16. Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.17. Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.18. Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.19. Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.20. Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.21. Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.22. Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.23. Antrenörlerin sosyal iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.24. Antrenörlerin sosyal iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.25. Antrenörlerin sosyal iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.26. Antrenörlerin sosyal iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.27. Antrenörlerin sosyal iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.28. Antrenörlerin sosyal iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.29. Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.30. Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.31. Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.32. Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.33. Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

H.3.34. Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

3.5 Verilerin Toplanma Süreci

Araştırmanın amacına yönelik olarak elde edilmek istenen verilerin toplanmasında anket tekniği kullanılmıştır. Faydalanılan anket formu 2 bölümden oluşmaktadır. Farklı kategorilerde çalışan voleybol antrenörlere “*Sosyo-Ekonomik ve Eğitim Düzeylerinin araştırılması Anket Formu*” ve “*İyilik Hali Kendini Algılama Ölçeği*” ölçekleri kullanılarak anket oluşturulmuştur.

3.5.1 Sosyo-Ekonomik ve Eğitim Düzeylerinin Araştırılması

Araştırma kapsamında örneklem grubu olarak seçilen antrenörlere bölümde Gönülaçar tarafından 2010 yılında Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Sosyo-Ekonomik ve Eğitim Düzeylerinin araştırılması amacıyla geliştirilen anket formu kullanılacaktır. Ankette antrenörlerin demografik özelliklerini ve sosyo ekonomik tercihlerini belirlemeye yönelik 44 soru bulunmaktadır (**Ek 1**).

3.5.2. İyilik Hali Kendini Algılama Ölçeği

Orijinali Corbin tarafından geliştirilmiş, Türkiye’deki geçerlilik ve güvenilirlik çalışması da Odabaş tarafından yapılmış olan İyilik Hali Kendini Algılama Ölçeği kullanılacaktır. Uygulanmış olan İyilik Hali Kendini Algılama Ölçeği toplam 15 maddeden oluşan ve maddeleri “çok katılıyorum, katılıyorum, katılmıyorum, hiç katılmıyorum” şeklinde ifade edilen dörtlü likert türü bir ölçektir (**Ek 2**).

3.6 Verilerin Değerlendirilme Süreci

Verilerin çözümlenmesi sürecinde SPSS 23 paket programı kullanılmıştır. Betimsel analizler için frekans (f), aritmetik ortalama, yüzde (%) ve standart sapma (s) değerlerinden faydalanılmıştır. SPSS programında her bir maddenin normallik varsayımını sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek için çarpıklık ve basıklık değerlerinin ± 2 aralığında olduğu teyit edilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerlerinin %1 güven aralığı için istatistiki değer aralığının ± 1.96 , %5 güven aralığı için ise ± 2.58 limitlerinde yer alması verilerin normal dağılımı açısından önemlidir (Liu, Marchewka, Lu & Yu, 2005; Trochim & Donnelly, 2006). Ortalama puanların hangi anlamlar içerdiğiyle ilgili yorumlarda aşağıdaki puan aralıkları esas alınmıştır.

İyilik Ölçeğinden Alınan Puanların Yorumlanmasında Temel Alınan Aralıklar ve Anlamları

	İyilik Hali Boyutları Skorları	Beş İyilik Hali Toplam Skorları
Yüksek Seviye	10-12	50-60
İyi	8-9	40-49
Orta	6-7	30-39
Düşük Seviye	6 ve daha az	30 ve daha az

İyilik ölçeğinin alt boyutlarından alınan puanlar arasında; cinsiyete ve medeni duruma göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemede bağımsız gruplar için t-testi yapılmıştır. Yaş, öğrenim durumu, aylık gelir ve aktif çalışma süresine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Gözlenen anlamlı farkların hangi gruplar arasında ortaya çıktığını belirlemek amacıyla Post-Hoc testlerinden Scheffe, LSD ve TUKEY testleri uygulanmıştır. İstatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

4 BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Bulgular bölümünde araştırmamıza katılan voleybol antrenörlerinin, demografik bilgilerine “cinsiyet, yaş, medeni hal, eğitim durumu, yabancı dil seviyesi gibi çeşitli değişkenlere göre sosyal iyilik halleri incelenmektedir. Bu incelemeler ışığında, hipotezlerin geçerli olup olmadığı tespit edilmiştir.

4.1 Gelir durumuna göre, A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

A Takımda yer antrenörlerle alt yapıda yer alan antrenörlerin gelir durumuna göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ki-kare testi sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Gelir Durumuna Göre Ki-Kare Testi Sonuçları

		AYLIK GELİR						Toplam
		1603 ve altı	1604-3000	3001-5000	5001-7000	7001-9000	9001 ve üstü	
A TAKIM	Gözlenen	6	19	26	21	16	12	100
	Beklenen	16,0	29,5	26,5	13,0	8,5	6,5	100
Altyapı	Gözlenen	26	40	27	5	1	1	100
	Beklenen	16,0	29,5	26,5	13,0	8,5	6,5	100
Toplam	Gözlenen	32	59	53	26	17	13	200
	Beklenen	32,0	59,0	53,0	26,0	17,0	13,0	200

Tablo 1’de görüleceği üzere antrenörlerin gelir durumları ile görev yaptıkları takım türü arasında anlamlı bir farklılık vardır [$\chi^2 (5, N = 200) = 52,383, p < .05$]. Tablo 1 incelendiğinde A Takımda yer alan antrenörlerle alt yapıda görev yapan antrenörlerin gözlenen değerleri ile beklenen değerler arasında en fazla fark; 1603 ve altı, 1604-3000, 5001-7000, 7001-9000 ve 9001 ve üstü gelirlerinde arasındadır. Bu bulgular doğrultusunda A Takımda görev yapan antrenörlerin alt yapıda görev yapanlara kıyasla gelir durumlarının daha yüksek olduğu söylenebilir.

4.2 Öğrenim durumuna göre A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

A Takımda yer antrenörlerle alt yapıda yer alan antrenörlerin öğrenim durumuna göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ki-kare testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrenim Durumuna Göre Ki-Kare Testi Sonuçları

		ÖĞRENİM DURUMU				Toplam
		Lise	Ön Lisans	Lisans	Lisans Üstü	
A TAKIM	Gözlenen	15	4	61	20	100
	Beklenen	10,0	7,5	66,5	16,0	100,0
Altyapı	Gözlenen	5	11	72	12	100
	Beklenen	10,0	7,5	66,5	16,0	100,0
Toplam	Gözlenen	20	15	133	32	200
	Beklenen	20,0	15,0	133,0	32,0	200,0

Tablo 2’de görüleceği üzere antrenörlerin öğrenim durumları ile görev yaptıkları takım türü arasında anlamlı bir farklılık vardır [$\chi^2(3, N = 200) = 11,176, p < .05$]. Tablo 2 incelendiğinde A Takımda görev yapan antrenörlerle alt yapıda görev yapan antrenörlerin gözlenen değerleri ile beklenen değerler arasında en fazla fark; lise, lisans ve lisansüstü düzeyindedir. Bu bulgular doğrultusunda A Takımda görev yapan antrenörlerin lise ve lisansüstü öğrenim düzeylerinde beklenenden daha fazla yer aldıkları görülmektedir. Benzer durum alt yapıda görev yapan antrenörlerde ön lisans ve lisans düzeyleri için geçerlidir.

4.3 Yaşa göre A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

A Takımda yer antrenörlerle alt yapıda yer alan antrenörlerin yaşa göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ki-kare testi sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Yaşa Göre Ki-Kare Testi Sonuçları

		YAŞ					61 ve üstü	Toplam
		18-30	31-40	41-50	51-60			
A TAKIM	Gözlenen	8	35	28	22	7	100	
	Beklenen	33,0	33,5	18,5	11,5	3,5	100,0	
Altyapı	Gözlenen	58	32	9	1	0	100	
	Beklenen	33,0	33,5	18,5	11,5	3,5	100,0	
Toplam	Gözlenen	66	67	37	23	7	200	
	Beklenen	66,0	67	37,0	23,0	7,0	200,0	

Tablo 3'te görüleceği üzere antrenörlerin yaşları ile görev yaptıkları takım türü arasında anlamlı bir farklılık vardır [$\chi^2 (4, N = 200) = 73,944, p < .05$]. Tablo 3 incelendiğinde A Takımda görev yapan antrenörlerle alt yapıda görev yapan antrenörlerin gözlenen değerleri ile beklenen değerler arasında en fazla fark; 18-30 yaş arası, 41-50 yaş arası ve 51-60 yaş arasındadır. Bu bulgular doğrultusunda A Takımda görev yapan antrenörlerin yaş ortalamalarının alt yapıda görev yapanlara kıyasla daha yüksek olduğu yorumu yapılabilir.

4.4 Yabancı dil seviyesine göre A Takımda görev alan antrenörlerle, altyapıda görev alan antrenörler arasında farklılık göstermektedir.

A Takımda yer antrenörlerle alt yapıda yer alan antrenörlerin yabancı dil seviyelerine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yapılan ki-kare testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Yabancı Dil Seviyelerine Göre Ki-Kare Testi Sonuçları

		YABANCI DİL SEVİYESİ				Toplam
		hiç	başlangıç	orta	ileri	
A TAKIM	Gözlenen	8	27	42	23	100
	Beklenen	7,5	32,0	42,5	18,0	100,0
Altyapı	Gözlenen	7	37	43	13	100
	Beklenen	7,5	32,0	42,5	18,0	100,0
Toplam	Gözlenen	15	64	85	36	200
	Beklenen	15,0	64,0	85,0	36,0	200,0

Tablo 4 incelendiğinde antrenörlerin yabancı dil seviyeleri ile görev yaptıkları takım türü arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır [$\chi^2(3, N = 200) = 4,419, p > .05$]. Buna göre yabancı dil seviyesi, antrenörlerin görev yaptıkları takımlar arasında anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.5 A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle duygusal iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin duygusal iyilik hallerinin görev yaptıkları takım değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 5'te verilmiştir:

Tablo 5. Antrenörlerin Duygusal İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları

Takım	N	\bar{X}	S	sd	t	p
A Takım	100	10,20	1,32	198	3,686	.000
Alt Yapı	100	9,50	1,35			

Tablo 5'te görüleceği üzere antrenörlerin duygusal iyilik halleri görev yaptıkları takım türüne göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=3,686, p < .05$).

A Takımda görev yapan antrenörlerin duygusal iyilik toplam puanları ortalamaları ($\bar{X} = 10,20$), alt yapıda görev yapanlara ($\bar{X} = 9,50$) kıyasla daha yüksek çıkmıştır. Buna göre A Takımda görev yapan antrenörler alt yapıda görev yapanlara kıyasla kendilerini duygusal açıdan daha iyi hissetmektedirler.

4.6 A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle zihinsel iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin zihinsel iyilik hallerinin görev yaptıkları takım değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 6’da verilmiştir:

Tablo 6. Antrenörlerin Zihinsel İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları

Takım	N	\bar{X}	S	sd	t	p
A Takım	100	10,56	1,15	198	2,441	.016
Alt Yapı	100	10,15	1,21			

Tablo 6’da görüleceği üzere antrenörlerin zihinsel iyilik halleri görev yaptıkları takım türüne göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. ($t_{(198)}=2,441$, $p<.05$). A Takımda görev yapan antrenörlerin zihinsel iyilik toplam puanları ortalamaları ($\bar{X} = 10,56$), alt yapıda görev yapanlara ($\bar{X} = 10,15$) kıyasla daha yüksek çıkmıştır. Buna göre A Takımda görev yapan antrenörler alt yapıda görev yapanlara kıyasla kendilerini zihinsel açıdan daha iyi hissetmektedirler.

4.7 A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle fiziksel iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin fiziksel iyilik hallerinin görev yaptıkları takım değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 7’de verilmiştir:

Tablo 7. Antrenörlerin Fiziksel İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları

Takım	N	\bar{X}	S	sd	t	p
A Takım	100	9,93	1,70	198	-1,628	.105
Alt Yapı	100	10,30	1,50			

Tablo 7’de görüleceği üzere antrenörlerin fiziksel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar görev yaptıkları takım türüne göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=-1,628$, $p>.05$). A Takımda görev yapanların fiziksel iyilik puanları ($\bar{X}=9,93$) ile alt yapıda görev yapanların fiziksel iyilik puanları ($\bar{X}=10,30$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev yapılan takım türü, antrenörlerin fiziksel iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.8 A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle sosyal iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin sosyal iyilik hallerinin görev yaptıkları takım değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 8’de verilmiştir:

Tablo 8. Antrenörlerin Sosyal İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları

Takım	N	\bar{X}	S	sd	t	p
A Takım	100	10,71	1,23	198	.715	.475
Alt Yapı	100	10,58	1,33			

Tablo 8’de görüleceği üzere antrenörlerin sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar görev yaptıkları takım türüne göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=.715$, $p>.05$). A Takımda görev yapanların sosyal iyilik puanları ($\bar{X}=10,71$) ile alt yapıda görev yapanların sosyal iyilik puanları ($\bar{X}=10,58$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev yapılan takım türü, antrenörlerin sosyal iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.9 A Takımda görev alan antrenörlerin, altyapıda görev alan antrenörlerle psikolojik iyilik hali yönünden anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin psikolojik iyilik hallerinin görev yaptıkları takım değişkenine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir:

Tablo 9. Antrenörlerin Psikolojik İyilik Hallerinin Görev Yaptıkları Takıma Göre T-Testi Sonuçları

Takım	N	\bar{X}	S	sd	t	p
A Takım	100	10,86	1,29	198	1,781	.077
Alt Yapı	100	10,52	1,40			

Tablo 9’da görüleceği üzere antrenörlerin psikolojik iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar görev yaptıkları takım türüne göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}= 1.781$, $p>.05$). A Takımda görev yapanların psikolojik iyilik puanları ($\bar{X}=10,86$) ile alt yapıda görev yapanların psikolojik iyilik puanları ($\bar{X}=10,52$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev yapılan takım türü, antrenörlerin psikolojik iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.10 Antrenörlerin duygusal iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin duygusal iyilik hallerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 10’da verilmiştir:

Tablo 10. Antrenörlerin Duygusal İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Erkek	164	9,82	1,42	198	-.451	.652
Kadın	36	9,94	1,16			

Tablo 10’da görüleceği üzere antrenörlerin duygusal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}= -$

.451, $p > .05$). Erkeklerin duygusal iyilik puanları ($\bar{X} = 9,82$) ile kadınların duygusal iyilik puanları ($\bar{X} = 9,94$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre cinsiyet, antrenörlerin duygusal iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.11 Antrenörlerin duygusal iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin duygusal iyilik hallerinin yaş düzeylerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Duygusal iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 11’de, yaş düzeyine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 11. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri

Yaş Düzeyi	N	\bar{X}	Standart Sapma
18-30	66	9,6970	1,33555
31-40	67	9,5970	1,41485
41-50	37	10,2973	1,37163
51-60	23	10,0435	1,26053
61 ve üstü	7	10,7143	1,38013

Tablo 12. Duygusal İyilik Puanlarının Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	19,326	4	4,832	2,601	,037	41-50 ile 18-30 arası
Gruplarıçi	362,174	195	1,857			41-50 ile 31-40 arası
Toplam	381,500	199				61 ve üstü ile 31-40 arası

Analiz sonuçları, duygusal iyilik boyutundan alınan puanlar arasında yaş düzeyi açısından manidar bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(4, 195)}=2,601, p < .05$].

Başka bir deyişle antrenörlerin duygusal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar yaş düzeylerine göre değişmektedir. Duygusal iyilik puanlarının hangi gruplar arasında değiştiğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre 41-50 yaş arasında yer alan antrenörler ($\bar{X} = 10,29$); 18-30 yaş arası ($\bar{X} = 9,69$) ve 31-40 yaş arasında ($\bar{X} = 9,59$) yer alan antrenörlere kıyasla daha yüksek puan almışlardır. Bu bulgulara göre 41-50 yaş aralığında yer alan antrenörlerin 18-30 ve 31-40 yaş aralığında yer alanlara nazaran duygusal açıdan kendilerini daha iyi hissettikleri söylenebilir. Ayrıca 61 yaş ve üstü ($\bar{X} = 10,71$) antrenörler ile 31-40 yaş arasında ($\bar{X} = 5.16$) olan antrenörlerin duygusal iyilik boyutundan aldıkları puanlar arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bu bulguya göre 61 yaş ve üzerinde yer alan antrenörlerin 31-40 yaş arasında yer alan antrenörlere kıyasla kendilerini duygusal açıdan daha iyi hissettikleri söylenebilir.

4.12 Antrenörlerin duygusal iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin duygusal iyilik hallerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Duygusal iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 13'te, öğrenim durumuna göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 14'te verilmiştir.

Tablo 13. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri

Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Standart Sapma
Lise	20	10,0500	1,19097
Ön Lisans	15	10,3333	1,29099
Lisans	133	9,8872	1,40699
Lisans Üstü	32	9,3438	1,35859

Tablo 14. Duygusal İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	12,690	3	4,230	2,248	,084
Gruplariçi	368,810	196	1,882		
Toplam	381,500	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin duygusal iyilik puanlarında öğrenim durumları açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(3, 196)}=2,248$, $p>,05$). Başka bir deyişle antrenörlerin öğrenim durumları, duygusal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.13 Antrenörlerin duygusal iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin duygusal iyilik hallerinin medeni durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 15'te verilmiştir:

Tablo 15. Antrenörlerin Duygusal İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları

Medeni Durum	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Evli	90	9,86	1,31	198	.154	.878
Bekar	110	9,83	1,44			

Tablo 15'te görüleceği üzere antrenörlerin duygusal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar medeni duruma göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=.154$, $p>,05$). Evlilerin duygusal iyilik puanları ($\bar{X}=9,86$) ile bekarların duygusal iyilik puanları ($\bar{X}=9,83$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev medeni durum, antrenörlerin duygusal iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.14 Antrenörlerin duygusal iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin duygusal iyilik hallerinin aylık gelirlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Duygusal iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 16’da, aylık gelire göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 16. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri

Aylık Gelir	N	\bar{X}	Standart Sapma
1603 ve altı	32	9,4375	1,47970
1604-3000 arası	59	9,7119	1,31373
3001-5000 arası	53	9,8491	1,41959
5001-7000 arası	26	10,4231	1,23849
7001-9000 arası	17	10,1176	1,40900
9001 ve üstü	13	10,0000	1,35401

Tablo 17. Duygusal İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	16,620	5	3,324	1,767	,121
Gruplarıçi	364,880	194	1,881		
Toplam	381,500	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin duygusal iyilik puanlarında aylık gelirleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(5, 194)}=1,767$, $p>,05$). Başka bir deyişle antrenörlerin aylık gelirleri, duygusal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.15 Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin zihinsel iyilik hallerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 18’de verilmiştir:

Tablo 18. Antrenörlerin Zihinsel İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Erkek	164	10,38	1,21	198	.731	.466
Kadın	36	10,22	1,17			

Tablo 18’de görüleceği üzere antrenörlerin zihinsel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)} = .731, p > .05$). Erkeklerin zihinsel iyilik puanları ($\bar{X} = 10,38$) ile kadınların zihinsel iyilik puanları ($\bar{X} = 10,22$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre cinsiyet, antrenörlerin zihinsel iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.16 Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin zihinsel iyilik hallerinin yaş düzeylerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Zihinsel iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 19’da, yaş düzeyine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 19. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri

Yaş Düzeyi	N	\bar{X}	Standart Sapma
18-30	66	10,0303	1,13639
31-40	67	10,3881	1,16717
41-50	37	10,5676	1,32373
51-60	23	10,5652	1,19947
61 ve üstü	7	11,2857	,75593

Tablo 20. Zihinsel İyilik Puanlarının Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	15,783	4	3,946	2,829	,026	18-30 ile 41-50
Gruplarıçi	272,012	195	1,395			18-30 ile 61 yaş üzeri
Toplam	287,795	199				

Analiz sonuçları, zihinsel iyilik boyutundan alınan puanlar arasında yaş düzeyi açısından manidar bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(4, 195)}=2,829$, $p<.05$]. Başka bir deyişle antrenörlerin zihinsel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar yaş düzeylerine göre değişmektedir. Zihinsel iyilik puanlarının hangi gruplar arasında değiştiğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre 18-30 yaş arasında olan antrenörler ($\bar{X} = 10,03$); 41-50 yaş arasında ($\bar{X} = 10,56$) ve 61 yaş ve üzerinde ($\bar{X} = 11,28$) yer alan antrenörlere kıyasla daha az puan almışlardır. Bu bulgulara göre 18-30 yaş aralığında yer alan antrenörlerin 41-50 ile 61 yaş ve üzerinde yer alan antrenörlere kıyasla zihinsel açıdan kendilerini daha kötü hissetmektedirler.

4.17 Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin zihinsel iyilik hallerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Zihinsel iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 21’de, öğrenim durumuna göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 21. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri

Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Standart Sapma
Lise	20	10,1000	1,07115
Ön Lisans	15	10,3333	1,29099
Lisans	133	10,3759	1,23461
Lisans Üstü	32	10,4375	1,13415

Tablo 22. Zihinsel İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	1,584	3	,528	,362	,781
Gruplarıçi	286,211	196	1,460		
Toplam	287,795	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin zihinsel iyilik puanlarında öğrenim durumları açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(3, 196)}=.362, p>.05$). Başka bir deyişle antrenörlerin öğrenim durumları, zihinsel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.18 Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin zihinsel iyilik hallerinin medeni durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 23'te verilmiştir:

Tablo 23. Antrenörlerin Zihinsel İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları

Medeni Durum	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evli	90	10,32	1,26	198	-.348	.728
Bekar	110	10,38	1,15			

Tablo 23'te görüleceği üzere antrenörlerin zihinsel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar medeni duruma göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=-.348$, $p>.05$). Evlilerin zihinsel iyilik puanları ($\bar{X}=10,32$) ile bekarların zihinsel iyilik puanları ($\bar{X}=10,32$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev medeni durum, antrenörlerin zihinsel iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.19 Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri aylık gelirine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin zihinsel iyilik hallerinin aylık gelirlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Zihinsel iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 24'te, aylık gelire göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 25'te verilmiştir.

Tablo 24. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri

Aylık Gelir	N	\bar{X}	Standart Sapma
1603 ve altı	32	10,0625	1,21649
1604-3000 arası	59	9,8644	1,05794
3001-5000 arası	53	10,4717	1,13686
5001-7000 arası	26	10,7308	1,18516
7001-9000 arası	17	11,1176	1,21873
9001 ve üstü	13	11,0769	1,03775

Tablo 25. Zihinsel İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	37,994	5	7,599	5,901	,000	1604-3000 ile 7001-9000
Gruplariçi	249,801	194	1,288			1604-3000 ile 9001 ve üstü
Toplam	287,795	199				

Analiz sonuçları, zihinsel iyilik boyutundan alınan puanlar arasında aylık gelir açısından manidar bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(4, 195)}=5,901, p<.05$]. Başka bir deyişle antrenörlerin zihinsel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar aylık gelirlerine göre değişmektedir. Zihinsel iyilik puanlarının hangi gruplar arasında değiştiğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre 1601-3000 tl arasında aylık geliri olan antrenörler ($\bar{X} = 9,86$); 7001-9000 tl arasında ($\bar{X} = 11,11$) ve 9001 ve üzerinde geliri olanlara ($\bar{X} = 11,07$) kıyasla daha az puan almışlardır. Bu bulgulara göre aylık geliri 1601-3000 arasında yer alan antrenörlerin 7001-9000 ile 9001 ve üzerinde yer alan antrenörlere kıyasla zihinsel açıdan kendilerini daha kötü hissetmektedirler.

4.20 Antrenörlerin zihinsel iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin zihinsel iyilik hallerinin faal antrenörlük yaptıkları yıla göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Zihinsel iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 26’da, faal antrenörlük yapılan yıla göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 26. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri

Faal Antrenörlük Yılı	N	\bar{X}	Standart Sapma
1-5 yıl	49	10,0612	1,23167
6-10 yıl	48	10,1042	1,13437
11-15 yıl	31	10,2258	,95602
16-20 yıl	27	10,9259	1,03500
21-25 yıl	23	10,6522	1,40158
26 ve üstü	22	10,7273	1,27920

Tablo 27. Zihinsel İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	21,647	5	4,329	3,156	,009	16-20 ile 1-5 arası
Gruplarıçi	266,148	194	1,372			16-20 ile 6-10 arası
Toplam	287,795	199				

Analiz sonuçları, zihinsel iyilik boyutundan alınan puanlar arasında faal antrenörlük yapılan yıl açısından manidar bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(5, 194)}=3,156, p<.05$]. Başka bir deyişle antrenörlerin zihinsel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar faal antrenörlük yaptıkları yıla göre değişmektedir. Zihinsel iyilik puanlarının hangi gruplar arasında değiştiğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan

Tukey testinin sonuçlarına göre 16-20 yıl arasında faal antrenörlük yapanlar ($\bar{X} = 10,92$); 1-5 yıl arasında faal antrenörlük yapanlara ($\bar{X} = 10,06$) ve 6-10 yıl arasında faal antrenörlük yapanlara ($\bar{X} = 10,10$) kıyasla daha yüksek puan almışlardır. Bu bulgulara göre 16-20 yıl arasında faal antrenörlük yapanlar; 1-5 yıl ve 6-10 arasında faal antrenörlük yapanlara kıyasla zihinsel açıdan kendilerini daha iyi hissetmektedirler.

4.21 Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin fiziksel iyilik hallerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 28’de verilmiştir:

Tablo 28. Antrenörlerin Fiziksel İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Erkek	164	10,12	1,62	198	.130	.897
Kadın	36	10,08	1,59			

Tablo 28’de görüleceği üzere antrenörlerin fiziksel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)} = .130, p > .05$). Erkeklerin fiziksel iyilik puanları ($\bar{X} = 10,12$) ile kadınların fiziksel iyilik puanları ($\bar{X} = 10,08$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre cinsiyet, antrenörlerin fiziksel iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.22 Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin fiziksel iyilik hallerinin yaş düzeylerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Fiziksel iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 29'da, yaş düzeyine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 30'da verilmiştir.

Tablo 29. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri

Yaş	N	\bar{X}	Standart Sapma
18-30	66	10,3333	1,62038
31-40	67	10,1791	1,51683
41-50	37	10,0811	1,47908
51-60	23	9,6087	1,92446
61 ve üstü	7	9,2857	1,88982

Tablo 30. Fiziksel İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	14,174	4	3,543	1,371	,246
Gruplarıçi	504,181	195	2,586		
Toplam	518,355	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin fiziksel iyilik puanlarında yaş düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(4, 195)}=1,371$, $p>,05$). Başka bir deyişle antrenörlerin yaş düzeyleri, fiziksel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.23 Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin fiziksel iyilik hallerinin medeni durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 31’de verilmiştir:

Tablo 31. Antrenörlerin Fiziksel İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları

Medeni Durum	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evli	90	10,02	1,51	198	-.735	.464
Bekar	110	10,19	1,69			

Tablo 31’de görüleceği üzere antrenörlerin fiziksel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar medeni duruma göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=-.735$, $p>.05$). Evlilerin fiziksel iyilik puanları ($\bar{X}=10,02$) ile bekarların fiziksel iyilik puanları ($\bar{X}=10,19$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev medeni durum, antrenörlerin fiziksel iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.24 Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri aylık gelirine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin fiziksel iyilik hallerinin aylık gelirlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Fiziksel iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 32’de, aylık gelire göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 33’te verilmiştir.

Tablo 32. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri

Aylık Gelir	N	\bar{X}	Standart Sapma
1603 ve altı	32	10,5313	1,43649
1604-3000 arası	59	10,1695	1,54421
3001-5000 arası	53	9,9623	1,60483
5001-7000 arası	26	10,0769	1,62291
7001-9000 arası	17	9,8824	2,05798
9001 ve üstü	13	9,8462	1,81871

Tablo 33. Fiziksel İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	8,853	5	1,771	,674	,643
Gruplarıçi	509,502	194	2,626		
Toplam	518,355	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin fiziksel iyilik puanlarında aylık gelirleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(5, 194)}=.674$, $p>, 05$). Başka bir deyişle antrenörlerin aylık gelirleri, fiziksel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.25 Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin fiziksel iyilik hallerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Fiziksel iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 34’te, öğrenim durumuna göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 35’te verilmiştir.

Tablo 34. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri

Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Standart Sapma
Lise	20	10,1500	1,75544
Ön Lisans	15	9,6667	2,05866
Lisans	133	10,3008	1,52248
Lisans Üstü	32	9,5313	1,56544

Tablo 35. Fiziksel İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	18,533	3	6,178	2,423	,067
Gruplarıçi	499,822	196	2,550		
Toplam	518,355	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin fiziksel iyilik puanlarında öğrenim durumları açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(3, 196)}=2,423$, $p>,05$). Başka bir deyişle antrenörlerin öğrenim durumları, fiziksel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.26 Antrenörlerin fiziksel iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin fiziksel iyilik hallerinin faal antrenörlük yaptıkları yıla göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Fizikseliyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 36'da, faal antrenörlük yapılan yıla göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 37'de verilmiştir.

Tablo 36. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri

Faal Antrenörlük Yılı	N	\bar{X}	Standart Sapma
1-5 yıl	49	10,4490	1,50085
6-10 yıl	48	10,2708	1,48381
11-15 yıl	31	9,4516	1,54572
16-20 yıl	27	10,7037	1,23459
21-25 yıl	23	9,5652	2,04108
26 ve üstü	22	9,8182	1,76302

Tablo 37. Fiziksel İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	38,521	5	7,704	3,115	,010	16-20 ile 11-15 arası
Gruplarıçi	479,834	194	2,473			
Toplam	518,355	199				

Analiz sonuçları, fiziksel iyilik boyutundan alınan puanlar arasında faal antrenörlük yapılan yıl açısından manidar bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(5, 194)}=3,115, p<.05$]. Başka bir deyişle antrenörlerin fiziksel iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar faal antrenörlük yaptıkları yıla göre değişmektedir. Fiziksel iyilik puanlarının hangi gruplar arasında değiştiğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan Tukey testinin sonuçlarına göre 16-20 yıl arasında faal antrenörlük yapanlar ($\bar{X} = 10,70$); 11-15 yıl arasında faal antrenörlük yapanlara ($\bar{X} = 9,45$) kıyasla daha yüksek puan almışlardır. Bu bulgulara göre 16-20 yıl arasında faal antrenörlük yapanlar; 11-15 yıl arasında faal antrenörlük yapanlara kıyasla fiziksel açıdan kendilerini daha iyi hissetmektedirler.

4.27 Antrenörlerin sosyal iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin sosyal iyilik hallerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 38’de verilmiştir:

Tablo 38. Antrenörlerin Sosyal İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Erkek	164	10,59	1,31	198	-1,116	.266
Kadın	36	10,86	1,09			

Tablo 38’de görüleceği üzere antrenörlerin sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)} = -1.116$, $p > .05$). Erkeklerin sosyal iyilik puanları ($\bar{X} = 10,59$) ile kadınların sosyal iyilik puanları ($\bar{X} = 10,86$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre cinsiyet, antrenörlerin sosyal iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.28 Antrenörlerin sosyal iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin sosyal iyilik hallerinin yaş düzeylerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sosyal iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 39’da, yaş düzeyine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 40’da verilmiştir.

Tablo 39. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri

Yaş	N	\bar{X}	Standart Sapma
18-30	49	10,5714	1,32288
31-40	48	10,6042	1,28394
41-50	31	10,5484	1,33763
51-60	27	10,5185	1,25178
61 ve üstü	23	10,9130	1,23998

Tablo 40. Fiziksel İyilik Puanlarının Yaş Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	4,253	5	,851	1,371	,768
Gruplarıçi	323,542	194	1,668		
Toplam	327,795	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin sosyal iyilik puanlarında yaş düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(5, 194)}=1,371, p>,05$). Başka bir deyişle antrenörlerin yaş düzeyleri, sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.29 Antrenörlerin sosyal iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin sosyal iyilik hallerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sosyal iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 41’de, öğrenim durumuna göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 42’de verilmiştir.

Tablo 41. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri

Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Standart Sapma
Lise	20	10,6000	1,23117
Ön Lisans	15	10,0667	1,22280
Lisans	133	10,8120	1,25015
Lisans Üstü	32	10,2500	1,36783

Tablo 42. Sosyal İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	13,761	3	4,587	2,863	,038	Lisans ile Ön lisans
Gruplarıçi	314,034	196	1,602			Lisans ile
Toplam	327,795	199				Lisansüstü

Analiz sonuçları, sosyal iyilik boyutundan alınan puanlar arasında öğrenim durumu açısından anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir [$F_{(3, 196)}=2,863$, $p<.05$]. Başka bir deyişle antrenörlerin sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar öğrenim durumlarına göre değişmektedir. Sosyal iyilik puanlarının hangi gruplar arasında değiştiğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılan LSD testinin sonuçlarına göre lisans mezunu olanlar ($\bar{X} = 10,81$); ön lisans ($\bar{X} = 10,06$) ve lisansüstü ($\bar{X} = 10,25$) mezunu olanlara kıyasla daha yüksek puan almışlardır. Bu bulgulara göre lisans mezunu olanlar; ön lisans ve lisansüstü mezunlarına kıyasla sosyal açıdan kendilerini daha iyi hissetmektedirler.

4.30 Antrenörlerin sosyal iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin sosyal iyilik hallerinin medeni durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 43'te verilmiştir:

Tablo 43. Antrenörlerin Sosyal İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları

Medeni Durum	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evli	90	10,56	1,28	198	-.780	.436
Bekar	110	10,70	1,28			

Tablo 31'de görüleceği üzere antrenörlerin sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar medeni duruma göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=-.780$, $p>.05$). Evlilerin sosyal iyilik puanları ($\bar{X}=10,56$) ile bekarların sosyal iyilik puanları ($\bar{X}=10,70$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev medeni durum, antrenörlerin sosyal iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.31 Antrenörlerin sosyal iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin sosyal iyilik hallerinin aylık gelirlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sosyal iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 44'te, aylık gelire göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 45'te verilmiştir.

Tablo 44. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri

Aylık Gelir	N	\bar{X}	Standart Sapma
1603 ve altı	32	10,7188	1,37335
1604-3000 arası	59	10,7797	1,28744
3001-5000 arası	53	10,2642	1,42978
5001-7000 arası	26	10,8846	,81618
7001-9000 arası	17	10,7059	1,21268
9001 ve üstü	13	10,8462	1,14354

Tablo 45. Sosyal İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	11,013	5	2,203	1,349	,245
Gruplarıçi	316,782	194	1,633		
Toplam	327,795	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin sosyal iyilik puanlarında aylık gelirleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(5, 194)}=1,349$, $p>, 05$). Başka bir deyişle antrenörlerin aylık gelirleri, sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.32 Antrenörlerin sosyal iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin sosyal iyilik hallerinin faal antrenörlük yaptıkları yıla göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Sosyal iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 46’da, faal antrenörlük yapılan yıla göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 47’de verilmiştir.

Tablo 46. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri

Faal Antrenörlük Yılı	N	\bar{X}	Standart Sapma
1-5 yıl	49	10,5714	1,32288
6-10 yıl	48	10,6042	1,28394
11-15 yıl	31	10,5484	1,33763
16-20 yıl	27	10,5185	1,25178
21-25 yıl	23	10,9130	1,23998
26 ve üstü	22	10,9091	1,26901

Tablo 47. Sosyal İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	4,253	5	,851	,510	,768
Gruplarıçi	323,542	194	1,668		
Toplam	327,795	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin sosyal iyilik puanlarında faal antrenörlük yaptıkları yıl açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(5, 194)}=.510$, $p>, 05$). Başka bir deyişle antrenörlerin faal antrenörlük yaptıkları yıl, sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.33 Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin psikolojik iyilik hallerinin cinsiyete göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 48’de verilmiştir:

Tablo 48. Antrenörlerin Psikolojik İyilik Hallerinin Cinsiyete Göre T-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Erkek	164	10,65	1,38	198	-.834	.405
Kadın	36	10,86	1,24			

Tablo 48’de görüleceği üzere antrenörlerin psikolojik iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)} = -.834, p > .05$). Erkeklerin psikolojik iyilik puanları ($\bar{X} = 10,65$) ile kadınların psikolojik iyilik puanları ($\bar{X} = 10,86$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre cinsiyet, antrenörlerin psikolojik iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.34 Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri yaşa göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin psikolojik iyilik hallerinin yaş düzeylerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Psikolojik iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 49’da, yaş düzeyine göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 50’de verilmiştir.

Tablo 49. Yaş Düzeyine Yönelik Puanların İstatistikleri

Yaş	N	\bar{X}	Standart Sapma
18-30	66	10,4697	1,42742
31-40	67	10,5373	1,36324
41-50	37	11,0811	1,21056
51-60	23	10,9565	1,26053
61 ve üstü	7	11,2857	1,25357

Tablo 50. Psikolojik İyilik Puanlarının Yaş Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	14,542	4	3,636	2,013	,094
Gruplariçi	352,238	195	1,806		
Toplam	366,780	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin psikolojik iyilik puanlarında yaş düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(4, 195)}=2,013$, $p>,05$). Başka bir deyişle antrenörlerin yaş düzeyleri, psikolojik iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.35 Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri öğrenim durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin psikolojik iyilik hallerinin öğrenim durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Psikolojik iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 51’te, öğrenim durumuna göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 52’te verilmiştir.

Tablo 51. Öğrenim Durumuna Yönelik Puanların İstatistikleri

Öğrenim Durumu	N	\bar{X}	Standart Sapma
Lise	20	10,9000	1,29371
Ön Lisans	15	10,1333	1,30201
Lisans	133	10,7895	1,33174
Lisans Üstü	32	10,4063	1,47800

Tablo 52. Psikolojik İyilik Puanlarının Öğrenim Durumuna Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	9,423	3	3,141	1,723	,164
Gruplarıçi	357,357	196	1,823		
Toplam	366,780	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin psikolojik iyilik puanlarında öğrenim durumları açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(3, 196)}=1,723$, $p>, 05$). Başka bir deyişle antrenörlerin öğrenim durumları, psikolojik iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.36 Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri medeni durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin psikolojik iyilik hallerinin medeni durumlarına göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t-testi sonuçları Tablo 53'te verilmiştir:

Tablo 53. Antrenörlerin Psikolojik İyilik Hallerinin Medeni Duruma Göre T-Testi Sonuçları

Medeni Durum	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Evli	90	10,67	1,27	198	-.115	.909
Bekar	110	10,70	1,42			

Tablo 53'te görüleceği üzere antrenörlerin sosyal iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlar medeni duruma göre manidar bir farklılık göstermemiştir ($t_{(198)}=-.780$, $p>.05$). Evlilerin psikolojik iyilik puanları ($\bar{X}=10,67$) ile bekarların psikolojik iyilik puanları ($\bar{X}=10,70$) birbirine yakın çıkmıştır. Buna göre görev medeni durum, antrenörlerin sosyal iyilikleri üzerinde anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır.

4.37 Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri aylık gelirlerine göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin psikolojik iyilik hallerinin aylık gelirlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Psikolojik iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 51’de, aylık gelire göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 52’de verilmiştir.

Tablo 54. Aylık Gelire Yönelik Puanların İstatistikleri

Aylık Gelir	N	\bar{X}	Standart Sapma
1603 ve altı	32	10,8438	1,27278
1604-3000 arası	59	10,6610	1,39717
3001-5000 arası	53	10,3585	1,36007
5001-7000 arası	26	10,7692	1,45073
7001-9000 arası	17	11,1765	1,23669
9001 ve üstü	13	11,0000	1,22474

Tablo 55. Psikolojik İyilik Puanlarının Aylık Gelire Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	12,066	5	2,413	1,320	,257
Gruplarıçi	354,714	194	1,828		
Toplam	366,780	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin psikolojik iyilik puanlarında aylık gelirleri açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(5, 194)}=1,320$, $p>, 05$). Başka bir deyişle antrenörlerin aylık gelirleri, psikolojik iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

4.38 Antrenörlerin psikolojik iyilik halleri faal antrenörlük yaptıkları yıla göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark vardır.

Antrenörlerin psikolojik iyilik hallerinin faal antrenörlük yaptıkları yıla göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığını ortaya koymak amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Psikolojik iyilik puanlarına ait istatistikler Tablo 56’da, faal antrenörlük yapılan yıla göre tek yönlü varyans analizi sonuçları Tablo 57’de verilmiştir.

Tablo 56. Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Yönelik Puanların İstatistikleri

Faal Antrenörlük Yılı	N	\bar{X}	Standart Sapma
1-5 yıl	49	10,5102	1,32480
6-10 yıl	48	10,5417	1,47256
11-15 yıl	31	10,5484	1,50197
16-20 yıl	27	10,7037	1,13730
21-25 yıl	23	11,0435	1,33070
26 ve üstü	22	11,2273	1,15189

Tablo 57. Psikolojik İyilik Puanlarının Faal Antrenörlük Yapılan Yıla Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	12,491	5	2,498	1,368	,238
Gruplarıçi	354,289	194	1,826		
Toplam	366,780	199			

Analiz sonuçlarına göre antrenörlerin psikolojik iyilik puanlarında faal antrenörlük yaptıkları yıl açısından anlamlı bir farklılık yoktur, ($F_{(5, 194)}=1,368$, $p>, 05$). Başka bir deyişle antrenörlerin faal antrenörlük yaptıkları yıl, psikolojik iyilik boyutundan aldıkları toplam puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı bir fark ortaya koymamıştır.

5 TARTIŞMA

Çalışmanın bu aşamasında, farklı liglerde görev yapan voleybol antrenörlerinin iyilik hallerine ilişkin bulgulara ve bu antrenörlerin yaşamlarındaki değişkenlerin iyilik halini nasıl etkilediğine ilişkin tartışma oluşturulmuştur.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre, antrenörlerin görev aldıkları liglere ve takımlara göre gelir durumları arasında anlamlı bir fark mevcuttur. A Takımda görev yapan antrenörlerin alt yapıda görev yapanlara kıyasla gelir durumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Kuşkusuz gelir düzeyi, insanların yaşam standartlarını etkileyen en önemli etmenler arasındadır. Gelirin tatmin edici olması durumunda, bireyin sosyal açıdan kendisine daha fazla zaman ayırması mümkündür. Aksi takdirde, kişinin ek gelir elde etme ya da sosyal yaşantısından ödün vererek maddi yükünü hafifletme gibi yollara başvuracağı açıktır. Bir başka deyişle ekonomik ve sosyal iyilik halinin en önemli unsurlarından biri, gelir düzeyinin yeterli olmasıdır. Oka, (1986) kişinin sosyal iyilik hali ile ekonomisi arasında ilişki olduğuna dikkat çekmektedir. Çalışmanın bulguları Oka'nın bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Antrenörlerin eğitim durumlarına bakıldığında, A takımlarında yer alanların eğitim düzeylerinin diğerlerinden daha yüksek olduğu fark edilecektir. Genel olarak A takım antrenörleri lisans ya da yüksek lisans mezunu kimselerdir. Kuşkusuz eğitim düzeyi arttıkça bu durum kişinin elde etmek istediği gelir düzeyini de arttıracaktır. Fidan (2002), eğitim, kültür ve sosyal iyilik hali arasındaki ilişkiye dikkat çekmektedir. Eğitim düzeyi, insanın kaliteli zaman geçirme eğilimini arttıracak bir etmen olarak karşımıza çıkabilecek bir unsurdur. Bu durum bireyin duygusal açıdan kendisini daha iyi hissetmesine de olanak tanımaktadır. Elde edilen verilere göre, A Takımda görev yapan antrenörler alt yapıda görev yapanlara kıyasla kendilerini duygusal açıdan daha iyi hissetmektedirler.

Adams ve ark., (1997) kişinin duygusal iyiliğinin kendine değer verme ve özgüven ile arttığını belirtmişlerdir. Bu olgular bireyin eğitim durumu, kendisini tanımak için geçirdiği süre ile ilişkilidir. Çalışmadan elde edilen bir diğer bulgu, A takımı antrenörlerinin, diğer takım antrenörlerine göre daha yaşlı olduğu yönündedir. Buradan hareketle, A takımı antrenörlerinin kendilerini daha iyi tanıdıkları, daha

başarılı buldukları, kendi potansiyellerini diğerlerine göre daha iyi bildikleri ve dolayısıyla özgüvenlerinin daha yüksek olabileceği yorumunu yapmak mümkündür. Bu antrenörlerin, duygusal iyilik hallerinin yüksek olması, literatür ile benzeşmekte olan bir sonuçtur.

Fiziksel iyilik hali, yalnızca fiziki olarak baştan aşağı kişinin durumunu veya fiziki açıdan hastalığın olmamasını içermemektedir. Bununla birlikte, zindelik seviyesinin yükseltilmesini ve kendine iyi bakmayı da içermektedir. Optimal düzeyde fiziksel iyilik halini oluşturmada hastalıktan ve sakatlıklardan korunma önemli yer tutmaktadır (Fahey ve ark., 2014). Antrenörler, meslekleri gereğince sürekli olarak spor ile iç içe olan ve fiziksel açıdan kendilerine dikkat etmeleri gereken kimselerdir. Bu durum onların genel olarak kendilerini fiziksel açıdan kontrol etmelerine ve iyileşmeye çalışmalarına vesile olmaktadır. Fiziksel iyilik hali açısından tüm liglerde ve takımlarda görev yapan antrenörlerin benzer sonuçlara sahip olmaları, mesleğin bir getirisi olarak yorumlanabilecektir.

Çalışmanın en önemli bulguları farklı liglerde görev yapan antrenörlerin, sosyal ve psikolojik iyilik halleri bakımından anlamlı bir farklarının olmamasıdır. Daha yüksek gelir düzeyine sahip olan antrenörlerin, sosyal olanaklarının daha iyi olması ve psikolojik iyilik hallerinin daha fazla olmasının beklenmesi lazımdır. Nitekim, gelir düzeyi dışında sosyal ve psikolojik iyilik hallerine etki eden diğer etmenler de vardır. Örneğin takımda yaşanan problemler, yönetimin yetersizliği gibi unsurlar bu iyilik hali boyutları üzerinde etki sahibidir. Gelir ve eğitim düzeyinin arttıracığı iyilik hali durumu, farklı takımlarda görev yapan antrenörlerin benzer mesleki sorunlar yaşaması sebebi ile benzer düzeylerde çıkmıştır demek yanıltıcı olmayacaktır.

6 SONUÇ ve ÖNERİLER

6.1 Sonuç

Bu araştırmanın amacı, voleybol antrenörlerinin yaş, eğitim durumu, çalıştığı kategori, gelir düzeyleri gibi sahip oldukları değişkenlerinin sosyal ve ekonomik iyilik hali üzerindeki etkilerinin incelenmesidir. Elde edilen bulgular ışığında, antrenörlerin yaşlarının ilerledikçe görev aldıkları lig düzeylerinin de arttığını söylemek mümkündür. Yine, özellikle yabancı dil bilgisi ya da mezun olunan okulun düzeyinin, görev yapılan lig ile ilişkili olduğu görülmektedir. Daha yüksek eğitim düzeyine sahip olan antrenörler, daha kolay biçimde mesleklerinde ilerleyebilme şansına sahip olmaktadır. Kuşkusuz bu durum antrenörlerin gelir düzeylerini de doğrudan etkileyen bir unurdur. Eğitim düzeyi arttıkça, görev alınan lig yükselmekte, bu durum daha fazla gelire sahip olmak anlamına gelmektedir.

Duygusal iyilik hallerine bakıldığında, özellikle yaşın antrenörlerin duygusal iyilik halini doğrudan etkileyen bir etmen olduğu görülmektedir. Bu bulguya göre 61 yaş ve üzerinde yer alan antrenörlerin 31-40 yaş arasında yer alan antrenörlere kıyasla kendilerini duygusal açıdan daha iyi hissettiklerini söylemek mümkündür. Yaşın dışında, cinsiyet, eğitim durumu, evli olup olmama, gelir düzeyi gibi değişkenlerin duygusal iyilik ile doğrudan bir ilişkisi kurulamamıştır. Bu durumu, bireyin yaşının artması ile duygusal değişimlere karşı daha az duyarlı gelmesi konusu ile bağdaştırmak mümkündür. Kişinin deneyimleri arttıkça, etrafında olan stres faktörlerine karşı daha dirençli olabilmektedir şeklinde yorum yapılabilecektir.

Antrenörlerin fiziksel ve zihinsel iyilik hallerinin yaş, medeni durum, eğitim düzeyi, gelir durumu gibi faktörlerden doğrudan etkilenmediği de çıkan sonuçlar arasındadır. Antrenörler ile yapılan görüşmelere bakıldığında her gruptan kendisini zihinsel olarak iyi ya da kötü olarak tanımlayan kişi olduğu görülecektir. Bu nedenle, ilgili değişkenlerin fiziksel ya da zihinsel iyilik halini doğrudan etkilediğini söylemek güçtür.

6.2 Öneriler

- Voleybol antrenörlerinin en önemli sorunlarından biri maddi imkansızlıklar ile yaşamalarıdır. Bu antrenörler, büyük oranda ek iş yapmak durumunda kalmaktadırlar. Hemen hepsinin ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için borca girdikleri görülmektedir. Kuşkusuz bu durum, antrenörlerin yaşam kalitesini de doğrudan olumsuz yönde etkilemektedir. Bu hususta atılması gereken ilk adım, voleybol kulüplerinin yönetimlerinin ya da devletin maaş iyileştirme çalışmaları yapmalarıdır.
- Antrenörlerin özellikle yaşlarının artması ile duygusal iyilik hallerinin de arttığı fark edilmektedir. Buradan, antrenörlerin zaman içinde çevresel koşullara daha iyi ayak uydurdukları ya da zamanla stres faktörlerine alıştıkları sonuçlarına ulaşılabilecektir. Ancak mesleğin fiziksel iyilik halini de sürekli olarak gerekli kıldığı düşünüldüğünde, genç antrenörlerin stres yönetimini öğrenmeleri halinde daha verimli olacakları sonucuna ulaşılabilecektir. Buradan hareketle, özellikle genç yaşlardaki antrenörlerin zihinsel iyilik hallerini negatif yönde etkileyen faktörlerin tespit edilmesi ve onların bu süreçleri nasıl yönetebilecekleri konusunda destekler ile güçlendirilmesi önemlidir.
- Antrenörlerin eğitim düzeyleri, onların görev aldıkları ligleri ve bunun yanı sıra elde ettikleri geliri etkileyen bir faktördür. Bu bağlamda, antrenörlük mesleğine eğitim düzeyi kriterinin getirilmesi, genel performansın ve iyilik hali düzeyinin iyileştirilmesi bakımından atılabilecek bir adım olabilecektir.
- Yaş faktörünün etkilediği bir diğer unsur ise antrenörlerin zihinsel iyilik hali düzeyidir. 18-30 yaş aralığında yer alan antrenörlerin 41-50 ile 61 yaş ve üzerinde yer alan antrenörlere kıyasla zihinsel açıdan kendilerini daha kötü hissetmektedirler. Bunun nedeni, antrenörlerin yaşlarının ilerlemesi ve deneyim kazanmasıyla mesleki koşullara daha iyi uyum sağlaması olabilir. Burada, antrenörlük mesleğindeki eğitimlerin deneyim açısından yetersiz kaldığı sonucuna ulaşmak mümkündür. Eğitimlerin daha fazla pratik içermesi, mesleğin tüm koşullarının eğitim sürecinde antrenörlere aktarılması ve olası problemler için hangi çözüm yollarına başvurabilecekleri konusunda

bilgilendirmelerin yapılması, zihinsel iyilik düzeyinin arttırılmasına yardımcı olabilecektir.

KAYNAKLAR

1. Adams T, Bezner J, Steinhardt M. The conceptualization and measurement of perceived wellness: Integrating balance across and within dimensions. *American Journal of Health Promotion* 1997;11:208-218.
2. Adams T. The Conceptualization and Measurement of Perceived Wellness, Doctoral dissertation, Washington Texas University, 1995.
3. Archer J, Probert S, Gage L. (1987). College students' attitudes toward wellness. *Journal of College Student Personnel*, 1987;28(4), 311–317.
4. Ardell D. The History and Future of Wellness, Pleasant Hill Calif, Diablo Press, 1984.
5. Avşar S. 6-7 Yaş Grubu Erkek Öğrencilerin Sosyo Ekonomik Düzeylerine Göre Temel Motor Becerilerinin İncelenmesi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014, Niğde (Danışman: Yrd.Doç.Dr Serkan İBİŞ).
6. Aydoğan D. İzmir'deki bazı voleybol takımlarının minik ve yıldız oyuncularının müsabaka dönemindeki fiziksel parametrelerinin karşılaştırılması, Selçuk Üniversitesi, Yüksek Lisans, 2006, Konya (Danışman: Yrd.Doç.Dr. Hasan AKKUŞ).
7. Aydos S. Kırıkkale'de Orta Öğretimdeki Sporcu Öğrencilerin Sportif Tercihlerini Etkileyen Sosyo-Ekonomik Faktörler, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2003, Ankara (Danışman: Prof. Dr. Özbay GÜVEN).
8. Azboy O, Erer O, Oymak Ö, Tunç Ö. Antrenörlük Mesleği ve Antrenörün Görevleri Spor Psikolojisi, MEB Yayınları, Ankara; 2012,s:100-1003.
9. Bahr R, Reeser J. Injuries among world-class professional beach volleyball players: the Federation Internationale de Volleyball beach volleyball injury study. *The American journal of sports medicine*,2003;31(1), 119-125.
10. Baltaş A. Ekip Çalışması ve Liderlik, Remzi Kitabevi, İstanbul; 2000.
11. Başer E. Futbolda psikoloji ve başarı, Spor Kurumsal Dizisi, Ankara; 1996.
12. Brien S, Kartzmarzyk P. Physical activity and the metabolic syndrome in Canada. *Applied Physiology-Nutrition and Metabolism*, 2006;31(1):40-47.

13. Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. Bilimsel araştırma yöntemleri, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara; 2008.
14. Corbin C. Fundamental Concepts Of Fitness And Wellness. Toronto;2005
15. Çakıcı Z. Esenlik Ve Akademik Tükenmişlik İlişkisi: İstanbul'daki Vakıf Üniversiteleri Üzerine Bir Araştırma, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010, İstanbul (Danışman:Doç. Dr. Refika BAKOĞLU).
16. Doğan, T. Üniversite Öğrencilerinin İyilik Halinin İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi, Doktora Tezi, 2004, Ankara (Danışman: Doç.Dr. İbrahim YILDIRIM).
17. Dunn H. High- level wellness. Arlington, VA: Beatty Press, United States; 1961.
18. Dunn H. What high-level wellness means Health values: Achieving High Level Wellness, 1977;1(1), 1-8.
19. Duran N, Tezer E. Sanat Benlik-Kavramı Ölçeği'nin geçerliği ve güvenirliliği üzerine bir çalışma. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi,2005;3(23):47-55.
20. Eralp F, Çotuk M. Voleybolda Temel Beceriler Mopa Yayınevi,İstanbul; 2005,s:9-10-11.
21. Erhan S. Elit düzeydeki voleybolcuların Fizyolojik Özelliklerinin Analizi ve Mukayesesi Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 1995, Malatya (Danışman: Y.Doç.Dr. Faruk YAMANER).
22. Fahey T, Insel P, Roth W. Fit & Well: Core concepts and labs in physical fitness and wellness.11. baskı. McGraw-Hill Higher Education,United State; 2014;3-8.
23. FIVB Uluslararası Voleybol Oyun Kuralları Kitapçığı, 2017.
24. Fidan S. Türkiye'deki Ve Dünya'daki Elit Cimnastikçilerin Sosyo-Ekonomik Analizi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2002, İstanbul (Danışman: Doç.Dr. M. Tayfun AMMAN).
25. Gönülaçar Ö, T.V.F. antrenör kurslarından mezun olan voleybol antrenörleri ile M.E.B. voleybol etkinlikleri içerisinde yer alan beden eğitimi öğretmenleri arasındaki bazı sosyo-ekonomik ve eğitim düzeylerinin karşılaştırılması, Gazi

- Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2010, Ankara, (Danışman: Yrd. Doç. Dr. Erdoğan YILMAZ).
26. Hatfield T, Hatfield R. As if Your Life Depended on It: Promoting Cognitive Development to Promote Wellness. *Journal of Counseling & Development*, 1992;71:164- 167.
 27. Hattie A, Myers J. E., Sweeney T.J. A Factor Structure of Wellness:Theory, Assessment, Analysis, and Practise, *Journal of Counseling and Development*, 2004; 82.
 28. Hettler B. Wellness promotion on a university campus. *The Journal of Health Promotion and Maintenance*.1980; 3:77-95.
 29. Kabadayı Ş. Hentbol Antrenörlerinin İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2010, Eskişehir (Danışman: Prof. Dr. Dursun GÖKDAĞ).
 30. Karasar N. Bilimsel araştırma yöntemi, 21. Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara; 2010.
 31. Kesgin C, Topuzoğlu A. Sağlık Tanımı;Başalıkma, *Journal of İstanbul Kültür University*, 2006;3:47-49.
 32. Kitko C. Dimensions of Wellness and The Health Matters Program at Penn State, *Home Health Care Management & Practice*, 2001;13(4):308-311.
 33. Konter E, Antrenörlük ve Takım Psikolojisi, Palme Yayıncılık, Ankara; 2004;s: 85-88.
 34. Lauzon L., Teacher Wellness: An Interpretive Inquiry, University of Victoria, 2001, Kanada (Danışman: Dr. Martin L. Collis).
 35. Leith L. Psychological Aspects of Exercise: A Decade LiteratureReview. *Journal of Sport Behavior*. 1990;13: 219-239.
 36. Liu C, Marchewka, J, Lu, J, Yu C. Beyond concern—a privacy-trust-behavioral intention model of electronic commerce. *Information & Management*, 2005;42(2):289-304.
 37. Martin S. Exercise Self-efficacy and Perceived Wellness in Community College Students, M.S.U. Community College Leadership Doctoral Program, 2015, United States (Danışman EdD. Henry F. Linck).

38. Memnun, S. Algılanan Esenlik Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması ve Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Esenlik Algıları, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2006, İstanbul (Danışman: Yrd. Doç Dr. Cengiz KARAGÖZOĞLU).
39. Milroy J, Orsini M, Abundo M, Sidman C. College students' perceived wellness among online, face-to-face, and hybrid formats of a lifetime physical activity and wellness course. *American Journal of Health Education*, 2013; 44:252-258.
40. Morpa Spor Ansiklopedisi 5. Voleybol. Morpa Yayınları, İstanbul:2005.
41. Myers J, Sweeney J, Witmer M. The Wheel of Wellness Counseling for Wellness: A Holistic Model For Treatment Planning, *Journal of Counseling and Development*, 2000; 78/3,251-266.
42. Odabaş İ. The Turkish Language Adaptation of The Wellness Self-Perceptions Scale: A Validity and Reliability Study. *International Journal of Business and Social Science*;2017;8(6):42-49.
43. Oka A. Sosyalleşme Süreci ve Spor, Gazi Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, 1986, Ankara.
44. Öztan C. Basketbol Antrenörlerinin Problem Çözme Becerilerinin Ve Karar Verme Yöntemlerinin İncelenmesi. G.Ü Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2018, Ankara (Danışman: Doç.Dr. Tekin Çolakoğlu).
45. Öztürk F, Koparan Ş, Efe M. Boks antrenör adaylarının problem çözme becerisi ve atılganlık düzeylerinin tespiti. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2008;21(2):447-459.
46. Püsküllüoğlu A. Türkçe Sözlük Yapı Kredi Yayınları, İstanbul:1995, s:1377
47. Roscoe L. Wellness: A Review of theory and measurement for counselors. *Journal of Counseling and Development*, 2009; 87: 216-226.
48. Seligman M, Csikszentmihalyi M. Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 2000; 55: 5-14.
49. Sevim Y, Tuncel F, Erol E, Sunay H. Antrenör eğitimi ve ilkeleri. Gazi Kitabevi, Ankara; 2001.
50. Somalı V. Türk ve Dünya voleybol tarihi(1895–1997). Türkiye Voleybol Federasyonu Voleybol Vakfı, İstanbul;1997.

51. Steward J. Reliability and ty of the Testwell: Wellness İVENTORY High School Edition. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Middle Tennessee State University, 1998.
52. Tiryaki E. Yeni Başlayanlar İçin Voleybol Öğretimi, Bağırđan Yayınları, Ankara; 1999.
53. Top M, Özden S. Sevim E. Psikiyatride Yaşam Kalitesi. Düşünen Adam, 2003;16(1):18-23.
54. Trochim M, Donnelly P. The research methods knowledge base (3. bs.). Cincinnati, OH: Atomic Dog, 2006
55. Türkçapar Ü. Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulu Öğrencileri İle Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Strese Karşı Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2007, Ankara, (Danışman: Yrd.Doç.Dr. Mehmet GÜÇLÜ).
56. Türker V. Ankara'daki 3 Lisede Sosyo-Ekonomik Bakımdan Avantajsız Öğrencilerin Çeşitli özellikleri ve Belli Başlı Eğitim ve Rehberlik Sorunları, Hacettepe Üniversitesi, Ankara: 1977.
57. Urartu Ü. *Voleybol*. İnkilap Yayınevi, Ankara: 2006.
58. Vurat M. Voleybol Teknik, Bağırđan Yayınları, Ankara; 2000
59. Witmer M, Sweeney. Aholistic model for wellness and prevention over life span. Journal Of Counseling and, Development, 1992;71:140-148

EKLER

Ek 1: ANKET FORMU

Değerli Voleybol Antrenörü Arkadaşım;

Bu anket Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Yönetim Bilimleri bölümünde yapmakta olduğum Yüksek Lisans Tezimde kullanılmak üzere Voleybol Antrenörlerinin Sosyo-Ekonomik tercihleri araştırılması üzerine hazırlanmış bir ankettir.

Vereceğiniz bilgiler tez dışında hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Bu bakımdan isim belirtmenize gerek yoktur. Ankette yer alan ifadelere ilişkin belirtmiş olduğunuz görüşlerin doğru ya da yanlışlığı kesinlikle sorgulanmayacak olup, vereceğiniz samimi cevaplar, tezin daha güvenilir ve doğru sonuçlara ulaşılmasını sağlayacaktır. . Bu bakımdan desteklerinizi esirgemeyeceğinize olan inancımızla, katkılarınız için şimdiden teşekkür ederiz.

İletişim: ardayolac@gmail.com

Aşağıda yer alan seçeneklerden size uygun olan bir tanesine (X) işaretini koyunuz.

1.Cinsiyetiniz:

() Kadın () Erkek

2.Medeni Durumunuz:

() Evli () Bekâr

3.Yaşınız:

() 18-30 () 31-40 () 41-50 () 51-60 () 61 ve üstü

4.Öğrenim durumunuz?

() İlk Öğretim () Lise () Ön Lisans () Lisans () Lisans Üstü

5.Yaşadığınız yer neresidir?

() Büyükşehir () İl () İlçe () Köy/Kasaba

6. Kaçınıcı kademe antrenörlük belgesine sahipsiniz?

() 1. Kademe () 2. Kademe () 3. Kademe () 4. Kademe () 5. Kademe

7. Şuan çalıştırmakta olduğunuz takımı hangi kategori de yer almaktadır?

() A Takım (Efeler/Sultanlar Ligi,1.Lig,2.Lig,Bölgesel Lig

() Altyapı (Minik,Midi,Küçük,Yıldız,Genç)

8. Kaç yıldır Faal Antrenörlük yapıyorsunuz?

- 1-5 yıl 6-10 yıl 11-15 yıl 16-20 yıl
 20-25 yıl 26 yıl ve üstü

9. Voleybol Antrenörlüğü dışında başka mesleğiniz var mı?

- Var Yok

10. Voleybol Antrenörlüğünü ek iş olarak mı yapıyorsunuz?

- Evet Hayır

11. Antrenörlükten aylık geliriniz?

- 1603 ve altı TL 1604 – 3000 TL 3001 – 5000 TL
 5001 – 7000 TL 7001 – 9000 TL 9.001 TL ve üzeri

12. Varsa diğer işinizdeki çalıştığınız yerden aylık geliriniz?

- 1603 ve altı TL 1604 – 3000 TL 3001 – 5000 TL
 5001 – 7000 TL 7001 – 9000 TL 9.001 TL ve üzeri

13. Sinema, Konser, Sergi ve Tiyatro gibi kültür – sanat etkinliklerini takip edecek vakit bulabiliyor musunuz?

- Evet Hayır

14. Voleybol Antrenörü olarak hangi tür kültür-sanat etkinliklerini daha çok tercih edersiniz?

- Sinema Konser Opera/Bale Sergi Tiyatro

15. Voleybol Antrenörü olarak hangi tür müzikleri daha çok tercih edersiniz?

- Arabesk Türk halk Türkçe Pop Türk Sanat Caz
 Klasik Batı Yabancı Pop Diğer

16. Voleybol Antrenörü olarak televizyonda en çok hangi tür programları tercih edersiniz?

- Dizi Film Tartışma Belgesel Eğlence Haber
 Yarışma Spor

17. Mesleki kitaplar dışında ayda kaç tane kitap okursunuz?

- 1 – 2 3 – 5 6 – 10 Hiç Okumam

18. Hangi düzeyde yabancı dil biliyorsunuz?

- Başlangıç Düzeyi Orta Düzey İleri Düzey Hiç Bilmiyorum

19. Bildiğiniz Yabancı diller nelerdir?

- İngilizce Fransızca İtalyanca Almanca
 Hiç Bilmiyorum Diğer.....

20. Eđer yurt dışına çıktıysanız hangi nedenle çıktınız?

- Öğrenim Sporcu Takım Antrenörü
 Bilimsel Toplantı Karşılaşma İzlemeye
 Turistik Hayır Hiç Çıkmadım

21. Herhangi bir sivil toplum örgütüne üye misiniz?

- Evet Hayır

22. Sizce önemli gördüğünüz sivil toplum örgütleri hangileridir?

- Sendikalar Şehir Dernekleri
 Voleybol İle İlgili Dernekler Meslek Dernekler

23. Voleybol Antrenörü olarak mesleğinizden memnun musunuz?

- Memnunum Memnun Değilim

24. Sizce Voleybol Antrenörlüğü nasıl bir alandır?

- Herkese uygun bir alan
 Oldukça zor bir alan
 Özel çaba gerektiren bir alan
 Eğitim ve pratik seviyenin gerektiğı bir alan

25. Voleybol Antrenörü olarak sporcularınızda en çok görmek istediğiniz 3 özelliğı sıraya koyunuz? (Parantez içlerine numara veriniz.)

- Açık Düşünceli Olması
 Ağırbaşlı Olması
 Dürüst Olması
 İtaatkar Olması
 Güler Yüzlü Olması
 Planlı Olması
 Çalışkan Olması
 Paylaşımçı Olması

26. Voleybol Antrenörü olarak sporcularınızda en çok görmek istemediğiniz 3 özelliğı sıraya koyunuz? (Parantez içlerine numara veriniz.)

- Uyumsuz Olması
 Hoşgörüsüz Olması
 Tutarsız Olması
 Düzensiz Olması
 Kibirli Olması
 Dedikoducu Olması

27. Voleybol Antrenörü olarak meslektaşlarınızda en çok görmek istediğiniz 3 özelliği sıraya koyunuz? (Parantez içlerine numara veriniz.)

- Açık Düşünceli Olması
- Ağırbaşlı Olması
- Dürüst Olması
- Güler Yüzlü Olması
- Planlı olması
- Çalışkan Olması
- Paylaşımçı Olması
- Prensip Sahibi Olması

28. Voleybol Antrenörü olarak meslektaşlarınızda en çok görmek istemediğiniz 3 özelliği sıraya koyunuz? (Parantez içlerine numara veriniz.)

- Uyumsuz Olması
- Hoşgörüsüz Olması
- Tutarsız Olması
- Düzensiz Olması
- Kibirli Olması
- Dedikoducu Olması
- Prensip Sahibi Olmaması

29. Sizce Voleybol Antrenörlerinin en önemli 3 sorunu nedir? (Parantez içlerine numara veriniz.)

- Ücret düşüklüğü
- Yetersiz prestij
- Çalışma koşulları
- Sporcu azlığı
- Gelişmelerin izlenme zorluğu
- Acımasız rekabet

30. Sizce Voleybol Antrenörleri arasında mesleki çatışmalar yaralı oluyor mu?

- Evet Hayır Bazen

31. Voleybol Antrenörü olarak meslektaşlarınızla fikir ayrılığına düştüğünüzde nasıl bir strateji izlersiniz?

- Doğruluğuna inandığım görüşü savunurum
- Fikirlerimi analiz eder, diğerlerini de dinlerim
- Fikirlerimi savunmada ısrar etmem
- İlişkileri bozmamak için fikir söylemem
- Diğer davranış biçimleri

32. Voleybol Antrenörü olarak haftada ortalama kaç müsabaka izliyorsunuz?

- 1 – 2 3 - 4 5 – 6 7 ve üzeri Hiç izlemiyorum

33. Görev yaptığınız kurumda çalışma şartlarınızdan memnun musunuz?
() Evet () Hayır
34. Kredi kartı borcunuz ya da taksitleriniz var mı?
() Evet () Hayır
35. Eviniz kendinize mi ait?
() Evet () Hayır
36. Kurumunuz da en çok neden şikayetçi siniz?
() Çalışma Saatleri ve Koşulları () Adam Kayırma () Sürgün
() Amirlerin kötü tutum ve davranışları () Kadrolaşma () Hepsi
37. Sizce eğitim çalışanlarının çözülmesi gereken en önemli 3 sorun nedir?
(Parantez içlerine numara veriniz.)
() Ücret yetersizliği
() Personel yetersizliği
() Amirlerin olumsuz davranışları
() Çalışma koşulları
() Sürgün, Adam Kayırma ve Kadrolaşma
38. Tatilinizi nerede geçiriyorsunuz?
() Evde () Memlekette () Tatil Yöresinde () Tatilde Çalışıyorum
39. Çocuğunuzun geleceğine yönelik maddi yatırım – birikim yapabiliyor musunuz?
() Evet () Hayır () Çocuğum Yok
40. Voleybol Antrenörlüğü yaşantınızdan önce Lisanslı olarak spor yaptınız mı ?
() 1. Ligde oynadım () 2. – 3. Ligde oynadım () Okul Takımlarında Oynadım () Amatör Kümede Oynadım () Hiç Oynamadım
41. Voleybol Antrenörlüğü yaptığınız yerleşim merkezi neresidir?
() İl () İlçe () Köy
42. Neden Voleybol Antrenörlüğü yapmayı tercih ettiniz?
() Spor Sevgisi () Maddi Kazanç
() Sosyal Ortam Edinme () Başarı Kazanma
43. Sigara içiyor musunuz?
() Evet () Hayır () Bazen
44. Alkol kullanıyor musunuz?
() Evet () Hayır () Bazen

Ek 2: VERİ TOPLAMA ÖLÇEĞİ

Aşağıda verilen ifadelere katılma derecenize göre ilgili kutucuğu "X" işareti koymak suretiyle belirtiniz.	Çok Katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
Duygusal İyilik Hali				
1. Çoğu zaman mutluyumdur.				
2.Kendime olan saygım tamdır.				
3.Genelde çok stresli değilimdir.				
Zihinsel İyilik Hali				
4.Dünyadaki olaylardan daima haberdarımdır.				
5.Görüşlerimi ve fikirlerimi rahatlıkla açıklayabilirim.				
6.Kariyerimi geliştirmek için uğraşırım.				
Fiziksel İyilik Hali				
7.Fiziksel olarak formdayım				
8.İşimin gerektirdiği fiziksel performansını gösterebilirim.				
9.Fiziksel olarak serbest zaman aktivitelerini yapabilecek durumdayım.				
Sosyal İyilik Hali				
10.Birçok arkadaşım vardır ve oldukça sosyalimdir.				
11.Aile bağlarım güçlüdür.				
12.Sosyal ortamlarda kendinden eminimdir.				
Psikolojik İyilik Hali				
13.Ruhani olarak tatminkarımdır.				
14.Çevremle bağlantım iyidir.				
15.Hayatım bir anlam ifade ediyor.				

Ek 3 : Etik Kurul Onay Yazısı

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Etik Kurulu

PROJENİN ADI : Farklı Voleybol Liglerindeki Takımlarda Görev Alan Voleybol Antrenörlerinin Sosyo-Ekonomik Faktörler ve İyilik Hali Yönünden Karşılaştırılması
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ: Dr. Öğr. Üyesi. Serap MUNGAN AY
PROJEDEKİ ARAŞTIRICILAR : Arda YOLAÇ
ONAY TARİHİ VE ONAY SAYISI: 17.12.2018-243

Sayın; Dr. Öğr. Üyesi Serap MUNGAN AY

243 protokol nolu “Farklı Voleybol Liglerindeki Takımlarda Görev Alan Voleybol Antrenörlerinin Sosyo-Ekonomik Faktörler ve İyilik Hali Yönünden Karşılaştırılması” isimli projeniz Enstitümüz Etik Kurulu tarafından incelenmiş ve etik yönden uygunluğuna karar verilmiştir.

F. Arıcıoğlu.

Prof. Dr. Feyza ARICIOĞLU
Komisyon Başkanı

Doç.Dr. İlksen DEMİRBÜKEN

Prof. Dr. Dilşad SAVE

Prof.Dr. Hülya AŞÇI

Prof.Dr.Tuğba TUNALI AKBAY

Prof.Dr. Neftise BAHÇECİK

Prof.Dr. Hakkı ARIKAN

Doç.Dr. M. Ümit UĞURLU

Doç.Dr. Betül OKUYAN

Av. Funda IŞIK

Av. Öncel Onur AKBAŞ

Marmara Üniversitesi Göztepe
Kampüsü Sağlık Bilimleri
Enstitüsü 34688 Kadıköy /
İSTANBUL

0 (216) 414 44 23/12 (Faks)
0 (216) 414 44 23

saglik.ogrenci@marmara.edu.tr
<http://saglik.marmara.edu.tr>

Ayrıntılı bilgi için:
Süleyman
TÜRKMENOĞLU

Ek 4: Anket İzin Yazısı

The screenshot shows a Gmail interface with a search bar at the top. The left sidebar contains various folders like 'Gelen Kutusu' (1.754), 'Yıldızlı', 'Ertelendi', 'Önemli', 'Gönderilmiş Postalar', 'Taslaklar' (98), 'Kategoriler', 'Sosyal' (3.024), 'Güncellemeler' (1.552), 'Forumlar' (12), 'Tanıtımlar' (3.959), 'Kişisel', 'Norton AntiSpam Klasörü', 'Önemsiz Elektron...' (107), 'Seyahat', and 'Diğer'. The main content area shows an email titled 'TEZ İZİN TALEBİ' from 'Arda YOLAÇ' received on '2 Kasım Cum 15:09 (1 gün önce)'. The email body contains a request for an interview for a thesis titled 'T.V.F. Antrenör Kurslarından Mezun Olan Voleybol Antrenörleri İle M.E. B. Voleybol Etkinlikleri İçerisinde Yer Alan Beden Eğitimi Öğretmenleri Arasındaki Bazı Sosyo-Ekonomik Ve Eğitim Düzeylerinin Karşılaştırılması'. The sender provides contact information: 'E-Mail: ardayolac@gmail.com' and 'Tel : 0535 304 08 38'.

TEZ İZİN TALEBİ Gelen Kutusu x

Arda YOLAÇ 2 Kasım Cum 15:09 (1 gün önce) ☆

Sayın ÖZKAN GÖNÜLAÇAR Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Yönetim Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programında

özkan gönülaçar 23:00 (26 dakika önce) ☆ ↶ ⋮

Alıcı: ben

Tabi hocam kullanabilirsin...
Başarılar diliyorum 🙌

2 Kas 2018 Cum, saat 15:09 tarihinde Arda YOLAÇ <ardayolac@gmail.com> şunu yazdı:

Sayın ÖZKAN GÖNÜLAÇAR

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Yönetim Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programında yüksek lisans yapmaktayım.

Hazırlayacağım tezimde "T.V.F. Antrenör Kurslarından Mezun Olan Voleybol Antrenörleri İle M.E. B. Voleybol Etkinlikleri İçerisinde Yer Alan Beden Eğitimi Öğretmenleri Arasındaki Bazı Sosyo-Ekonomik Ve Eğitim Düzeylerinin Karşılaştırılması" tezinizdeki anketinizden faydalanmak istiyorum.

Gerekli izni vermenizi saygıyla arz ederim.

Saygılarımla..

Arda Yolaç

E-Mail: ardayolac@gmail.com

Tel : 0535 304 08 38

Ek 5: Ölçek İzin Yazısı

Gmail Postalarda arayın

E-Posta Yaz

Gelen Kutusu 1.803

Yıldızlı

Ertelendi

Önemli

Gönderilmiş Postalar

Taslaqlar 99

Kategoriler

Sosyal 3.088

Güncellemeler 1.597

Forumlar 12

Tanıtlar 4.038

Kişisel

Norton AntiSpam Klasörü

Önemsiz Elektron... 107

Seyahat

Diğer

İlhan ODABAŞ 10:26 (59 dakika önce)

Alıcı: ben

Sayın Arda Yolac,
Gecerlilik guvenirligini yaptigim "lyilik hali kendini algima "olcegini kullanabilirsiniz.
Basarilar dilerim

io

On Dec 3, 2018, at 09:42, Arda YOLAÇ <ardayolac@gmail.com> wrote:

Sayın İlhan ODABAŞ,

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Spor Yönetim Bilimleri Tezli Yüksek Lisans Programında yüksek lisans yapmaktayım.

Hazırlayacağım tezimde Corbin C. ve arkadaşları (2005) tarafından hazırlanan ve 2017 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yaptığımız İyilik Hali Kendini Algılama ölçeğinden faydalanmak istiyorum.

Gerekli izni vermenizi saygıyla arz ederim.
Saygılarımla..

Arda Yolaç
E-Mail: ardayolac@gmail.com
Tel : 0535 304 08 38

--

Ek 6: TVF Antrenör Sayıları ilgili Yazışma

Sayı : 10330
Konu : Vizeli antrenör sayıları

12.11.2018

Sayın, Arda YOLAÇ

İlgi : 01.11.2018 tarihli ve bila sayılı dilekçeniz,

Yüksek lisans programınızın tez çalışması için Federasyonumuzdan talep ettiğiniz Vizeli Antrenör sayıları; 2017-2018 sezonu için 1.447 kişi, 2018-2019 sezonu için ise 815 kişi olup, bu sezonun vize işlemleri devam etmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

Av. Nihal İŞÇİ
Genel Sekreter

Ek 7: Makale (Yayın: ERİSS)

02.12.2019

Sayın yetkili,

Arda YOLAÇ'ın dergimize göndermiş olduğu "**Farklı Voleybol Liglerindeki Takımlarda Görev Alan Voleybol Antrenörlerinin Sosyal İyilik Hali Yönünden Karşılaştırılması**" başlıklı makalesi dergimizde yayınlanmak üzere değerlendirmeye alınmıştır.

Dergi kimlik: ISSN 2636-8269

<http://dergipark.gov.tr/eriss>.

Doç.Dr. Ufuk ALPKAYA
Editör Yrd.
Eurasian Research in Sport Science

ÖZGEÇMİŞ

Adı	Arda	Soyadı	Yolaç
Doğum Yeri	Kadıköy	Doğum Tarihi	23.01.1988
Uyruğu	T.C.	Tel	535 304 08 38
E-mail	ardayolac@gmail.com		

Eğitim Düzeyi

	Mezun Olduğu Kurumun Adı	Mezuniyet Yılı
Lisans	Haliç Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spor Yöneticiliği	2015
Önlisans	Anadolu Üniversitesi - (Uzaktan Öğretim) Bilgi Yönetimi	2009
Lise	Özel Bostancı Doğa Anadolu Lisesi	2006

İş Deneyimi

	Görevi	Kurum	Süre (Yıl - Yıl)
1	Voleybol Antrenörü	İstanbul Büyükşehir Belediyesi Spor Kulübü	2007 - Halen
2	Voleybol Antrenörü	Arçelik Spor Kulübü	2004 - 2007

Yabancı Dilleri	Okuduğunu Anlama*	Konuşma*	Yazma*
İngilizce	Orta	Orta	Orta

	Sayısal	Eşit Ağırlık	Sözel
ALES Puanı	59,32185	59,51681	74,15305

Bilgisayar Bilgisi

Program	Kullanma becerisi
Windows, MS Ofis Word, Excel, Power Point.	İyi